

ELŐFIZETÉS

MELYTARTAM:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEK:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 3 k. 40 l.

ÁRDELTÉSEK:
4-hetesen post. sor egyenlő 20 k.,
minden következőnél 10 k. 40 l.

Külföldi post. sor 40 k. 40 l.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesített
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, december 6.

Miért ásatunk?

(Válasz Török Aurél dr. udvari tanácsos, tanár urnak.)

A zsigmondházi határban lévő vesztőhelyen folytatott ásatásokra vonatkozólag Török Aurél dr. udvari tanácsos, az embertan ny. r. tanára az Aradi Híradó szerkesztőjéhez levelet intézett, amely levél a nevezett lap folyó évi december hó 5-én megjelent számában közzé tétetett.

Török Aurél dr. urnak az ásatások iránt megnyilvánult érdeklődését nagybecsűnek, nagyértékűnek tartják nemcsak azok, akik Arad szabad királyi város tanácsától nyert teljes mértékű megbízatás alapján az ásatásokhoz késedelem nélkül hozzáfogtak, de kétségtelenül annak tartják mindazok, akik a vértanuk földi maradványainak egybegyűjtését a kivégzést követő 61. esztendőben a nemzet becsületbeli ügyének ismerik. A nemzet eme bemohosodott becsületbeli ügye nem tűri tovább a majd-ot, nem tűri, hogy a kutatások megkezdése a 62. évre, majd tovább a 63. évre és a buzgalom lelohadásával egy újabb emberöltőre elodáztassék. A nemzet becsületbeli ügyének ily értelemben való felismerése és a turáni átok szerves kiegészítő részét képező majd-nak a gyűlölete ösztönözte a kiküldött bizottságot arra, hogy a nyert megbízatás után a kutatások helyének megállapítása, az ásatások állandó és szakadatlan felügyelete, az ásatásokhoz gyakorlott földmunkások állítása, a földmunkások figyelmeségének gazdag megjutalmazása iránt azonnal intézkedjék.

Ilyen előkészület után, Istenbe, a szándék becsületességébe, a munka észszerűségébe vetett hittel tette meg a bizottság az első kapavágást.

Igy, az ásóval dolgozók anyagi érdekeinek gazdag kielégítésével, figyelmességüknek lekötésével és a munkálatokat felügyelő és irányító bizottság lelkét boldogító reménynyel vette kezdetét a munka. Istenem, Istenem, mennyire fokozódott volna a bizottság lelkében a boldogító remény, mennyire erősödött volna a bizottság munkakodva és akaraterője, ha akár a sajtó, akár az ügy iránt érdeklődő közelebb vagy távolabb álló tényező a bizottságot Török Aurél dr. tanár ur tanácsainak és utbaigazításának előleges kikérésére figyelmezteti, s így az ügy szentsége iránti kötelező tiszteletből megelőzi azt, hogy a munkálatok vezetésére, erre a nehéz, fáradságos és idegölő munkára önzetlenül vállalkozott férfiakat a cél szentségével és munkájuk becsületességével ösztönözze nem egyeztetendő kifejezésekkel illessék. Istenem, Istenem, miért nem támadt Török Aurél dr. tanár ur lelkében a gondolat, hogy nagy nevét ne a „szép“-irodalom fogalmával kevésbé megbarát-

kozott cikkírók kezére adja, hanem Arad város polgármesterét egyenesen figyelmeztesse, hogy az ásatásoknál a tudomány leszűrődött követelményeit is szem előtt tartassa. Ily módon a tudomány, a tudás, a becsületes célzat és a megrendíthetetlen akaraterő szövetkezve, a munka nem káromlás, hanem egy nemzet epedő imája mellett nyert volna folytatást.

Akik ismerik lelkületemet, fel nem tételezik rólam azt, hogy Török Aurél dr. ur levelében foglaltakkal szemben ellentmondásra mérszkeljen, de viszont tartozom megbízóink és Török tanár ur iránt azzal a tisztelettel, hogy a bizottság eljárásának legalább menthető voltát beigazolni iparkodjam.

Török tanár ur a vértanuk földi maradványainak egybegyűjtését a nemzet becsületbeli ügyének nevezi. Ennek tartja ezt a kiküldött bizottság is, mit igazol az, hogy a bizottság egyik tagja 20 évre terjedő lankadatlan munkával a vértanuk ereklyéinek egy pénzrel meg nem fizethető és az idők multával értékben megnövekedő gazdag gyűjteményét hordta egytűvé. Mit hordtak ide azok, akik ezt az önzetlen munkát teljesítő férfit azért, mert a vértanuk földi maradványai iránt is érdeklődtek, frivolnak és hienának nevezik? Eli, Eli lama sabaktani!

Török tanár ur levelében személyi érdekeltiséget és sértett hiúságot is említ. Lehet-e személyi érdekeltiség ott, ahol a kiküldött bizottság mindkét tagja életének 60. évéhez közeleg, mindkettőnek földi karrierje teljesen befejezett s így már csupán két cél, nyugalom és közbevetés állhat lelkük előtt. Török tanár ur iránti tisztelettem tiltakozik annak feltevése ellen, hogy a tanár ur a személyi érdekeltiség, akár anyagi érdekekre gondolt. De miben leli magyarázatát a sértett hiúság? Hiszen bennünket nem sértettek meg, bennünket megbecsültek, amikor a munkálatok teljesítésével és a reánk bízott 3000 korona felhasználásával megbíztak.

Ezen megbízatás után közvetlenül jöttek a Pesti Hírlapban a cikkek, amelyek bennünket frivolnak, Hübele Balásznak, hienának elneveztek. Ezek a meggondolatlan kifejezések nem a hiúságunkat, hanem a jóízűségünket sértették meg. Ebben is megnyugsunk becsületos munkánk jutalmaképpen nyilvánosan nyugtázzuk.

Török tanár ur — Napoleon példájára hivatkozva — írja, hogy csak oly munkába lehet teljes jóhiszeműséggel fogni, amely munka eredményességének valószínűsége mellett legalább 75 százalékos szél s ezzel kapcsolatban kérdést intéz a bizottsághoz, hogy a vesztőhely biztos megállapítására hány %-nak megfelelő kétségtelen bizonyítékot szerzett. Erre azt felelhetem, hogy a munka 100%-nak megfelelő jóhiszeműséggel indult, mert az ásatások közvetlenül a zsigmondházi földeken felállított obeliszk mellett kezdettek, a hóvá évtizedek óta zarándokolnak a magyarok és ahonnan évtizedek óta hordják sarukon a vértanuk hamvait a hegedűsök és dalnokok. Itt kezdük a munkát, mert tartozunk ezzel a tisztelettel azoknak, akik a kivégzés helyét, ott, ahol az obeliszk áll, már 36 év előtt, tehát akkor, ami-

kor a kivégzésnek száz és száz szemtanúja élt, megjelölték. Az ásatásokat gyakorlott földmunkások végezték, a felügyeletet Arad város főmérnökén, Virág Lajoson, mint a kiküldött bizottság másik tagján kívül az ereklye-muzeum megbízhatóságban páratlan öre teljesítették. Eközben a bizottság felkereste mindazon becsületben megőszült polgárokat, akik a beszerzett értesülések szerint a kivégzés tanúi voltak.

Igy lett felkeresve és felkérve Gräffner Gusztáv kuvini birtokos, Einwag János, Mátyás Antal, Onody Nándor aradi, Wagner Ferenc, Einwag Lőrinc, Eicher József és Filip Miklós ujaradi polgár, hogy a zsigmondházi földekre fáradsa a kivégzés helyét legjobb tudásuk szerint megjelölni sziveskedjenek. Ezen kívül mint önkéntes jelentkezők Kristófy János, Herold Antal és Szávits Miklós urak voltak szivesek tájékoztató nyilatkozatokat tenni.

A szemtanúk nyilatkozatai a 100%-ot 5%-ra súlyosztották. A szemtanúk kétségbeesztő módon eltérő nyilatkozatokat tettek. Újabb és újabb kiszállások és a helyszínen folytatott együttes megbeszélések végre közös megállapodáshoz vezettek. Ennél egyebet a bizottság nem tehetett, ebben megnyugodott, mert az írásbeli, és szóbeli egyéb hagyomány létele ismeretlen. Az ereklye muzeumban őrzött és 1852-ben Pfenningsdorf, Zeurnay, Horváth és Griviecs eredések által a várbörtönben a kivégzés helyére vonatkozólag készített térkép se nyújtott közelebbi felvilágosítást, mert a térkép méretekkell ellátva nincsen. A megnevezett szemtanúk és mindenki által becsületos lelkűeknek ismert aggasztások szava adja a további munkálatok alapját. Ilyen előzmények után kérdem, nyugodt lehet-e annak a magyarnak a lelkiismerete, aki többet, aki bizonyosabbat tud, s azt Araddal közölni átálja?

Török tanár ur levelében kérde, hogy az ásatásokat komoly meggondolás nélkül miért folytatjuk éppen most, az esőzéssel, havazással, fagyással váltakozó téli időben, amikor a gyakori köd is gátolja a munkát? Erre nyugodt lélekkel jelenthetjük, hogy kisebb esők voltak, de eddig hóvak, jégnek, ködnek nyoma sem volt. Az esőzések a földet 8-10 centiméternyire átáztatták, egyébként a föld szákkadt, ásóval kezelhető, mint tavasz, vagy nyár idusán. A nappal rövid, de nem napfényben, hanem köbméter után számított egy-ségár mellett dolgoztunk.

És ezek után mély és igaz tisztelettel hajlok meg Török tanár ur ama aggodalma előtt, hogy a földmunkások csákányaikkal a vértanuk földi maradványain rongálásokat tehetnek. Az ástott futóárkokban az elevenen való elföldelést érdemelnék meg mindazok, akik ily barbár munkát nézni, vagy megengedni képesek volnának.

Az ásatások első egy-két napján egy méterre leásva s így feltétlen bizonyossággal meggyőződve, hogy a felástott helyen se újabban, se évtizedek előtt ásatások nem történtek, a

föld összetételének és rétegeinek megismerése céljából lejjebb is ásattunk. Meggyőződésünk, hogy körülbelül egy méter mélységre egy 8–10 centiméter homokréteg vonul el, a mely homokréteg ha áttörve nincsen, minden kétséget kizáró módon igazolja, hogy ott ásások se ujabban, se évszázadok előtt nem történtek, mert ha ásások történtek volna, a visszahányt föld kevert és nem szembeötlően és folytatólag egyenletesen rétegezett volna.

Ezt látva, ezt tapasztalva, Arad sz. kir. város főmérnöke elrendelte, hogy az ásások csak ezen jellegzetes homokrétegen át néhány centiméterre terjedjenek. A földi maradványok a futóárkok fenekénél egy méterrel lejjebb vannak, s így elképzelhetetlen annak lehetősége, hogy a csákányok a csontmaradványokon sérüléseket okozhatnának.

A főmérnök ur az árvizek iszaplerakódását is figyelembe véve állapította meg az egy métertől egy méterre ásott futóárkok mélységét.

Végül tisztelettel kell megjegyeznem, hogy Barabás Béla dr. urral már napok hosszú sora előtt közöltem, hogy mi nem csontmaradványokat, hanem sírhelyeket keresünk, s mihelyt a sírok nyomaira akadunk, erről azonnal jelentést teszünk.

A sírok nyomainak megtalálásával a hazafiúi lelkesedés munkáját befejezte, vegye át annak folytatását a kegyelettel párosult tudomány.

Varjassy Árpád.

Választás az udvardi kerületben. Mint a Budapesti Tudósító értesül, a nemzeti munkapárt hivatalos jelöltje az udvardi kerületben Kürthy István komáromi főispán helyébe Jaross Vilmos költői nagybirtokos, a kinek eddig ellenjelöltje nincs. A választás december 12-én lesz.

Asszonyi szemmel.

A modern technika a fény s a világítás előállításában szinte önmagát multa felül. Konkurrálnak a nappal s ha így haladunk, a növényzet is lényeges átalakuláson fog keresztül menni. Mesterséges uton fejleszthetjük őket. A fizika és kémia bűvárai tudják, a szíreknek minő befolyása van nemcsak a növényi, de állati, sőt szorosan véve az emberi szervezetre is, hogy többet ne mondjak: a kozmetika szerint a kék fény módfelett erősíti és növeli a hajszálakat. De a színek befolyásolják az idegeket, sőt a lelki állapotot is.

Az élőhalottak birodalmában a melankólikusokat vörös, a heveseket zöld, vagy kék tónusu szobákba internálják. Színpadon, vagy bárhol, az effektust a helyes világítás adja meg s valahogy a mindennapi életben is valamely esemény vagy cselekedet elbírálásánál szinte igen fontos szerepet játszik a világítás, a „látás” — természetesen átvitt értelemben gondolva.

A látszat ikertestvére a „pech”. Rendesen a legjobb emberek szoktak „peches”-ek lenni, amikor a legártatlanabbul is olyan helyzetekbe kerülnek, a látszat annyira ellenük vall, hogy egy tenger se moshatja őket többé fehérre.

Időfecsérlés.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, december 5.

Az ellenzék magatartását találóan jellemzi az a honorárium, melyet a mai ülés egyik szűz szónoka, Fráter Loránt kapott a munkapárttól. Mikor befejezte első debütjét, így kiáltottak feléje:

— Hogy volt, hogy volt!

Akár a koncertteremben, vagy a színpadon. Az ellenzék ugylátszik tényleg, csak időt töltetni szólaltatja meg énekeseit, mert hogy a Házagpótló ur és társai egyebet is használnának akár az országnak, akár a pártjuknak, minthogy az időt fecsérlik, nehezen tudnák elhittetni.

Az indemnitás körüli szóbeszédokről a következőket jelenti tudósítónk:

Néhány perccel negyedtizenegy óra után Berzeviczy Albert elnök a mai ülést megnyitja. A jegyzőkönyvet Szójka Kálmán vezeti. A javaslatok mellett felszólalókat Szinyei-Merse Pál, a javaslatok ellen felszólalókat Hammersberg László jegyzi. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után az elnök bejelenti, hogy Horváth Mihály képviselő ügyében az összeférhetlenségi bizottság december hó 12-én ül össze. Több kérvény bemutatása után a Ház a kérvényeket a kérvényi bizottság elé utalja.

Hazai Samu honvédelmi miniszter az újoncok megajánlásáról, egyévi önkéntesek tiszti vizsgájának 1909–1910. évi eredményéről, a hadseregben előforduló öngyilkossági esetekről nyújt be jelentést. Kinyomatják és átteszik a véderő bizottsághoz.

Márkus József, a IV. bírálbizottság részéről Sümegi Vilmos mandátumát végleg igazoltnak jelenti ki.

(Fenyegetés retorzióval.)

Popovics Sándor a pénteki ülésen elhangzott elnöki kijelentésre kíván reflektálni. A horvát képviselőknek joguk van a Ház ülésén horvát nyelven beszélni s leghatározottabban tiltakozni kénytelen a horvát nyelv korlátozása miatt. Ha továbbra is megakadályozzák a hor-

vát beszédet, kénytelenek lesznek retorzióval élni.

Berzeviczy Albert elnök: A képviselő ur felszólalására csak annyi megjegyezni való van, hogy a Ház pénteki ülésén tett nyilatkozatomat teljes mértékben fenntartom. (Helyeslés.)

Ezután Babics-Gyalszky Ljuba horvátul kezd beszélni, mire a képviselők tömegesen hagyják el a termet.

(A bizalmatlanok.)

Az elnök ezután az indemnítási javaslat felett megindult vita folytatását rendeli el. Abrahám Dzsó, az első szónok nincs jelen, mire Valentsik Ferenc (Justh-párti) szól a javaslatához. A kormány iránt nem viseltetve bizalommal, az indemnítási javaslatot nem fogadja el. Ismerteti a társadalmi viszonyokat s követeli az önálló gazdasági berendezést és az általános választói jogot. Nem tudja, hogy miért bizzon a nemzet a kormányban. A Ház exlexben lett feloszlatva s az országgyűlés hónapokon át munkanélkül állt. A polgári perrendtartás ugyan a kormány első munkája volt, de ezt is örökségül vette át s a javaslat Plósz Sándor érdeme. Foglalkozik a közigazgatás bajjaival, amelyek orvoslását sürgeti.

Bikády Antal ugyancsak a Justh-párt részéről jelel ki, hogy az indemnitást nem fogadja el. A kormány új monopóliumok behozatalával a kisemberek vállaira új terheket rak. A bevételek fokozásával a kormány nem a nemzet érdekét szolgálja, hanem a közös költségek fedezéséről kíván gondoskodni. Éppen ezért nem viseltetik bizalommal a kormány iránt és az indemnitást nem fogadja el.

Ezután szünet következett.

Szünet után Fráter Loránt szólalt fel:

— Az új többség úgy tett a koalícióval, mint az egyszerű zsidó a fiával. Negyven évig hordott egy kabátot, azután a fiának igazította át. Amikor a fiu rövidesen ráelszakította a kabátot, az apa dühösen támadt rá: „Nekem jó volt negyven évig, te meg mindjárt elszakítottad?” A régi szabadelvűpárt bűneit nem lehetett kéthárom év alatt kireparálni. Ezenek a rendszernek oly hibái vannak, mint aminő a közös hadsereg osztrák szelleme, mely még a honvédséget is megfertőzi. Ha lesz magyar had-

Csak egy példát a sok közül.

Z.-né egyedül van otthon a három éves fiaeskájával. Férje a hivatalban s mivel éppen családmiénia van a háznál, rajtuk kívül senki sincs odahaza. X. ur, a család régi ismerőse, váratlanul megérkezik. Mondjuk a szomszéd városból. Z.-né az ebédőce vezeti a kedves vendéget s míg a legörvendezőbb arcot ölti fel, titkon a vacsoráról gondolkozik. Pubi örömsében szintén kitesz magáért. Már a kínai vázáknál tart, vasutat épít belőlük, közben az ajtóhoz somfordál s szépen ráfordítja a kis tolozárát. No, hogy a Diana fel ne borithassa a vonatot. Majd megunja azt is, átvitorlázik a gyerekszobába, hol nagy műértéssel megoperálja a posztóicája szemét. El is alszik utána. Alkonyodik, de olyan barátságosan lobog a tűz, hogy emezek az ebédőben nem csavarják fel a villanyt. A gyerek is békén van legalább.

Egyszerre kopogás hallik. Az asszony tréfából el akarja bujtatni a kedves vendéget, azt vélvén, hogy az ura jön. Közben felborul egy szék s a zárt ajtón katiog a kilincs. Általános zavar. Valaki ráfordította a kulcsot... Végre föltáru az ajtó, egy finom, vékony női orr szimatol be s a félhomályban beletűközik a jó barátba, ki a falon a villanyos vezeték csavaritóját kereste merő udvariasságból.

Tabló: két nap múlva az egész város

tudta, hogy Z.-né évek óta csalja az urát. A „pech”, az a csuf madár, a mire magyar szót nem is tudnak kitalálni, így csap le váratlanul oda, ahova nem is gondolják.

Nagy élettapasztalat, de főleg önmagunk tulbecstülésének lefokozása kell ahhoz, hogy a más apróbb hibáit, meggondolatlanságait ne mindjárt a látna magika nagyító-üvegével vetített képekben mutogassuk a világ piacán. A száka és a gerenda meséje naponként százszor megismétlődik. Magunkat hősöknek képzeljük, viszont hibáinkat mikroszkópon se bírjuk megtalálni. — De bizony fordítva alkalmazzuk ugyanest felebarátainkra. Pedig egyformán gyarlók vagyunk mindnyájan. Határozottan rossznak senki se születik, csak a körülmények formálnak azzá, amivé leszünk. S ki nek hogy kedvez a látszat s kit hogy üldöz a „pech”. Egynek-egynek a véletlen is segítségére jön, a másikat meg épen az üti agyon. Egyik lepkemódra, ingyenélve, erényei és tehetsége híján is megbecsülve, vigau keresztül táncol az életben, másinak a munkás kezére is rágázolnak. S bizony mondom: nem a nagy tragédiák örlik meg az erős lelkeket.

Mányiné Priegl Olga.

sereg, amelyről elmondhatjuk, hogy ez a mienk, akkor megszavazza az indemnítást; addig azonban soha. (Taps a baloldalon. „Hogy volt, hogy volt” jobbról.)

Polónyi Dezso a kormány horvát politikáját egyenesen államellenesnek mondja. A trialistikus ábrándok ma már Fiuméig kalandoznak. Hosszasan indokolja, hogy a javaslatot nem fogadja el.

Lovász Mártonnak az idő előrehaladoottságára való tekintettel megengedték, hogy holnap mondhasse el beszédét.

Az ülés két órakor ért véget.

Birtokvételeből — rágalmazási pör.

— Románok egymás ellen. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5.

A „Tribuna” múlt hó 10-iki számában feltűnést keltő cikk látott napvilágot. A cikk „Sulyos vád” és „Nyílt levél” címetek viselt és Boeriu János joghallgató írta. A „Nyílt levél” Boeriu Suciu Gábor dr. volt országgyűlési képviselő „hátszegi” ügyvédnek címezi és sulyosan megrágalmazza a politikai életben előkelő szerepet vivő ügyvédet. Boeriu azt a vádat emeli az ügyvéd ellen, hogy mint a magyar kormány megfizetett embere, már hónapok óta járja be a zeilvölgyi és a puji havasokat és részben ígéreteivel, részben pedig befolyásával és fenyegetésével rábírja a havasok szegény, földhözragadt lakóit, hogy földjeiket és erdőiket potlom áron adják el Andrassy Sándor grófnak. Teszi ezt pedig Suciu azért, hogy holdanként egy korona „vérdíjat” bezsebelheszen. Ezek az egy koronák serkentik és sarkalják és annyi igyekezettel látják el, hogy rövid idő alatt háromszázezer hold földből ötvenezret szerzett meg Andrassy gróf számára.

Tatézi pedig az árulást az a körülmény, hogy Andrassy gróf háta megett tulajdonképpen a magyar kormány áll, amelynek Andrassy csak strobmannja. A magyar kormány így akarja letörni, megsemmisíteni a románságot. Elveszi a földjét, megfosztja a létfontosságú eszközétől és a románság helyére magyarokat telepít. Éket akar verni az erdélyi románok közé és éppen román emberek azok, akik ebben a gyalázatos munkában segítségére vannak.

A „Nyílt levél” végén a joghallgató felszólítja Suciu drt., hogy ne haladjon tovább ezen az uton, amely az árulás útja. Barátságos felhívást intéz hozzá:

„...Ne legyen továbbra is a román nép tolvaja, mert a gazdagság nem védi meg a kifosztottakat és szerencsétlenné tették áldai-tól...”

A nyájias hangú felszólításnak azonban nem várt hatása lett. Suciu dr. nem tért jobbra és nem mutatott hajlandóságot a joghallgató tanácsainak meghallgatására. E helyett sajtó útján elkövetett rágalmazás és becsület-sértés vétsége miatt feljelentést tett Boeriu ellen az aradi kir. törvényszéken. A feljelentésben azt hangoztatja, hogy a támadások alaptalanul érték és védelmet kér az ellen, hogy fiatal és tapasztalattal egyáltalán nem bíró emberek a társadalmi és politikai életben szerepet vivő előkelő egyéneket nyilvánosan becsümeljenek. Kéri a büvádi eljárás lefolytatását és annak befejeztével Boeriu szigorú és példás megbüntetését.

Nem paktál a kormány.

— Képviselőválasztási mozgalmak. —

Távirati tudósítás.

Arad, december 5

A képviselőház munkanyaga napról napra szaporodik és az ellenzék, komoly munka helyett, okvetetlenkedéssel tolja ki az indemnítás vitáját. A kormányt azonban nem hozta zavarba az erőtlenségnek ez a nevetséges, de sajnos, mégis káros erőlködése. Megy a maga útján. A románokkal megkísérlett békeakció is azért hiúsult meg, mert a kormány nem hajlandó paktálni.

A politika eseményeiről ma a következő táviratok számolnak be:

A képviselők vakációja.

Budapestről jelentik: A képviselőház folyosóján ma délbén Khuen Héderváry gróf miniszterelnök érdekes nyilatkozatot tett a képviselőházi szünetről:

— Nekem mindegy, — mondotta — hogy az indemnítás és a bankjavaslat mikor kerül tető alá. December közepén megkezdődik a karácsonyi és újévi szünnet, mert a kormánypárt tagjai nagy munkát végeztek és megérdemlik, hogy pihenőre családjuk körében lehessenek.

A balassagyarmati mandátum.

Budapestről jelentik: A Kuria I. választási tanácsa ma délbén hirdette ki határozatát a Wickenburg Márk gróf mandátuma ellen beadott petíció ügyében. A Kuria több pontra nézve elrendelte a bizonyítást, de elrendelte a bizonyítást az ellenkérvény összes pontjaira nézve is. A vizsgálattal a Kuria a budapesti királyi ítélőtáblát bízta meg.

Meghiúsult a román békeakció.

Budapestről jelentik: A magyar—román békeakció meghiúsult. Tudvalevő, hogy a mozgalom Tisza István gróftól indult ki a nagyváradi munkapárt megalakulásakor. Tisza hirdette, hogy a magyaroknak és románoknak szövetkezniök kell a szerbek ellen. Az akció további lépéseként a románok értekezletet tartottak és Mihú János dr. szászvárosi nagybirtokosra bízta az ügy intézését. Mihú dr. két ízben látogatta meg Tiszát Geszten, mely alkalommal behatóan ismertette azt a 23 pontból álló memorandumot, amely a románság kívánságait foglalta magában. A románok, mielőtt a tárgyalásokba belefogtak volna, mindenképp intőzmenyes garanciákat kértek a kormánytól, hogy mindazt, amiben megállapodnak, befogja tartani. Elsősorban követelték, hogy a kormány a románokat közjogi tényezőnek ismerje el és a románok kimondottan nemzetiségi pártot alakíthassanak. Kivánták a románok iskolai és kultuszszabadságát, az 1868. évi törvény értelmében. Kivánták a föld népének támogatását, továbbá azt, hogy a románnyelvű állampolgárok a bíróság előtt anyanyelvüket használhassák, a tolmácsokat pedig mellőzzék. A tárgyalások meghiúsulását a miniszterelnök következő kijelentése okozta:

— A formula, amint az urak a békét kontemplálták, — így szólt Khuen gróf Mihúhoz — a kormánynak nem konvenial. Hogy a megállapodásokat írásbeli okiratba foglaljuk, arról szó sem lehet. A kormány csak adatgyűjtési szempontból ment bele a dologba, de paktumot nem köthet. Ennek általános elvi akadályai vannak, azonkívül a jövőben kormány kezét se akarjuk megkötöni. Amit a kormány a románok óhajaiból teljesíthet, azt hivatalból minden kötelező kényszer nélkül akarja megtenni.

A Tribuna legutóbbi számában Mihú dr. nyílt levelet ír a meghiúsult béketárgyalásokról. A levélre a román lapnak az a fölbírása adott okot, amelyet Mihú dr. hoz annak első nyilatkozata után intézett, az iránt, hogy nevezze meg a román nemzeti komité azen tagjait, akiknek magatartásán a béketárgyalások meghiúsultak. Mihú dr. ezt megtagadja s azt mondja, hogy a miniszterelnök írásban követelte a román nemzeti komité tagjaitól azokat a feltételeket, amelyekhez a békét kötötték a írást követelt arról, hogy a megállapodás után milyen lesz a román nemzetiségi párt magatartása. A komité erre nem volt hajlandó, amire a tárgyalások megsemmisültek.

Buciu és programbeszéd.

Zsolnáról jelentik: Kálmán Gusztáv kereskedelmi államtitkár, ari a zsolna-rajecí választókerület mandátumáról tudvalevően lemondott, szombaton éjjeli nagyszámu kísérettel Zsolnára érkezett. Kíséretében voltak Bethlen Pál gróf, Pongrácz János gróf, Rakovszky Iván, Baross Gyula, ifj. Molnár Viktor, Haydin Imre és Rehter János országgyűlési képviselők. Vasárnap délelőtti 11 órakor a zsolnai nemzeti munkapárt nagygyűlést tartott a városbázán. Kálmán Gusztáv meghatottan köszöntö meg a lelkes orációt, amelyben választói részesítették.

Miután elbuesuzott, a politikai helyzetről nyilatkozott.

— A kormánynak és a nemzeti munkapártnak — ugymond — szemérem velük, hogy nem dolgozott eleget. Hát kérem, nekünk nagy munkát kellett végeznünk, amiről ellenfeleink tudni sem akarnak. El kellett előbb takarítani a romokat, hogy azután megalapozhassuk a jövőt.

Az államtitkár szavait percekig tartó taps és éljenzés kísérte. Ezután az elnök felkérte Henoz Károlyt programbeszéde megtartására. Henoz Károly kijelentette, hogy az ő liberalizmus politikája a legistább liberalizmus, mely ts egyéni és a legteljesebb lelkiismereti szabadság jegyében született. Az ő liberalizmusa államjogi szempontból az állampolgárok államjogi egyenlőségében és a vallásfelekezetek egyenlőségében és viszonyosságában van.

Záptojás a néppárt elnökének.

A néppárt elnökének, Zichy Aladár grófnak mostanság nincs szerencséje a madámszerzésben. Nagykanizsán az általános választások alkalmával utálatos záptojásápor és nagy verekedés után megbukott. Most a bodajki kerületben kísérletezik, de nem nagy szerencsével. Egy könyvatos lap tudósító jelenti, hogy Zichy Aladár gróf, aki a Batthyány Lajos gróf lemondása folytán megüresedett bodajki kerületben néppárti programmal lépett fel, vasárnap két helyen akarja programját a választók előtt kifejteni. Mezőkeresztesen délután négy órakor kellett volna beszédét elmondania, a választók azonban záptojásokat dobáltak re'leje, órási lármával fogadták, úgy, hogy beszédét folytonos lármá közepette mondhatta csak el. Zichy Aladár gróf ezután kíséretével Mohára ment, ahol a nép fűsikellő fátylással fogadta és megakadályozta programbeszédének elmondásában.

Kisebb tárcák költségvetése.

Budapestről jelentik: A képviselőház pénzügyi bizottsága ma folytatta a költségvetés tárgyalását. Ma a kisebb tárcák költségeit tárgyalták és több felszólalás történt. A király személye körüli miniszteri tárcá költségeinél Apponyi Albert kérdést intéz a miniszterelnökhöz, hogy a tárcát miért nem töltik be. Az udvar állandó távolléte mellett fontos, hogy a miniszter állandóan az udvarnál legyen, ami lehetetlen akkor, mikor a tárcá ideiglenes viselője

együttal miniszterelnök, belügyminiszter és horvát miniszter is. A miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány iparkodni fog a társát betölteni.

Mulatságból a halálba.

— Grófok gépkocsi katasztrófája. —

Távirati tudósítás.

Arad, december 5.

Páris közelében vasárnap éjjel véres katasztrófa történt. A teljes sebességgel haladó expresszvonat elütött egy automobilt, amelyben Nikolay grófnő ült a fiával. A vonat halálra gázolta az autó utasait, akik maguk voltak okai a szerencsétlenségnek, mert türelmetlenségükben nem voltak hajlandók bevárni a vonat megérkezését. A katasztrófáról ezeket jelentik:

Páris. Megrázó automobil szerencsétlenség történt az éjjel Le Mans állomásának közelében. Az autó, amely D. Nikolay grófnő tulajdona s amelyben a grófnő és fia, Keresztély ült, a vasúti síneken akart átfutni. A koriát nem volt lebecsülve. Az autó épen a sínek elromlott s a kocsiknak már nem volt idejük, hogy a rohanva közeledő párisi expressz elől, amelyet a kanyarodó miatt nem láttak, elmeneküljenek. Az expressz elütötte az autót s a grófnőt, a grófot és a soffőrt megölte.

Az automobil katasztrófáról újabban a következőket jelentik Párisból:

De Nikolay grófnő, aki szombaton este Beaumont gróf vendége volt, késő éjjel automobilon tért haza. Automobilja előtt Burrial gróf gépkocsija haladt. A két autó örületes sebességgel rohant. A vasúti átjárónál néhány percet kellett várni k. A soffőrök türelmetlenkedni kezdtek és megpróbálták a sorompót felnyitni. A koriát nem volt lelakatolva, mire a két soffőr kiavított a átjárót és megindították a gépeket. A távolban már hallatszott a vonat dübörgése. Burrial gróf autója szerencsésen átkerült a síneken, de a másik gépkocsit a 80 kilométeres sebességgel haladó expressz vonat hátulról részéről elkapta és összezúzta. A mozdonyvezető az összeütközés után nyomban fékezett és megállította a vonatot. Az utasok ijedten szálltak ki a kocsikból. A vasutasok lámpákat gyújtottak, hogy lássák mi történt. Borzalmas látvány tárult eléjük. A grófnő holtteste darabokra szaggatva függött a mozdony kerekain. Világos estélyi ruháját a vér pirosra festette. Kevéssel odébb feküdt fiának Keresztélynek és a soffőrnek holtteste. A gépkocsi izzé porrá zúzódott. Az összeütközéskor a benzín kiömlött tartályából a mozdony szikrájától lángra kapott és a fiatal gróf teste égni kezdett. A lángok a gyorsvonat első kocsiját is meggyújtották. A katasztrófa az utasok közt nagy pánikot idézett elő.

Burrial gróf soffőre bevallotta, hogy kinyitották a sorompót, amelyet a pályáról elfelejtett lelakatolni. A hibás pályáról azonnal felfüggesztették állásától.

VÁROS ES MEGYE.

Megfelebbezett városatyaválasztások. Megirtuk, hogy a II. kerületi városatyaválasztásokat megfelebbezték. Ma újból két felebbezés érkezett a polgármesteri hivatalhoz, illetve az igazoló választmányhoz Kotsis Lajos a III. kerületben ifjú Bogsán Károly megválasztása ellen él panasszal. Elmondja, hogy a választói névjegyzék 111. tétele alatt ifjú Bogsán Károly, a 113. tétel alatt Bogsán Károly foglaltatik. A sa-

vasútlapok felbontásánál kitűnt, hogy igen sokan Bogsán Károlyra adták le szavazatukat és ezeket a voksokat is ifjú Bogsánna tudta be az elnök, amit nem lett volna szabad tennie, mert nem tudhatta, vajjon a szavazó nevé a névjegyzékben 113. szám alatt foglalt Bogsánt akarta megválasztani. Kéri a felebbező, hogy ifjú Bogsán választását semmisítsék meg. — A IV. kerületi választás ellen Bánovits Árpád és társai adtak be felebbezést. A szavazás titkosságának megsértését panaszzolják, a mi az intézkedést az által történt, hogy a vasutasok szírvány színű papirosra nyomott listával szavaztak azért, hogy a szavazást ellenőrző vasúti tiszviselők felismerhessék, mennyien szavaztak le közülük ezen listával törles nélkül. Panaszkodnak továbbá presszióról, etetésről, ilatásról és kéri, hogy a választást semmisítse meg az igazoló választmány.

Botrány a seprősi iskolában.

— Az igazgatóék válasza. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5.

A minap megirtuk azt, hogy a seprősi állami elemi iskolában kinos botrány volt. Tudósításunkból az derült ki, mintha a botrány előidézői Bucsy Mihály igazgató és Nagy Géza tanító lettek volna. Ma Bucsytól és Nagytól nyilatkozatot kaptunk, melynek az a lényege, hogy az incidens oka: Bustya Loránt. Az igazgatóék nyilatkozatát közreadjuk, de nem halgathatjuk el azt: bárki kezdte is a botrányt, az bizonyos, hogy a seprősi iskola tanterói állandóan hadilábon állanak egymással. Ilyen esetben fölöttes hatóságuknak arra kell törekedni, hogy vagy kibéltse őket, vagy pedig valamennyit helyezze el más iskolákhoz, mert a tanításnak ilyen botrányokkal való megcsufolását lehetetlen eltérni.

A nyilatkozatot alább közöljük, megjegyezvén, hogy ezzel mi a magunk részéről lezártuk az ügyet és semmiféle újabb nyilatkozatnak helyet nem adunk.

Bucsy és Nagy nyilatkozata a következő:

Éppen a 10 óra utáni 10 perc szünet volt, midőn Bustya Loránt Nagy Géza termébe ment, hogy ott a fia ismétlőseket majd oktassa. Nagy Géza a saját tantermében dolgozva, szekrényéhez ment. A tanteremben rejta és az ajtó közelében tartózkodó Bustyan kívül senki sem volt. Nagy Géza a szükséges íróeszközét magához véve, szó nélkül távozott a tanteremből, mire Bustya is kijött és a fia növendékek között távozó Nagy Géza nyílt csufolását, mozdulatának utánzását fia gyermekeinek nem tiltotta meg, bár szemé előtt folytak le. Nagy Géza a szokati nevelésre, oszrogásra hirtelen fordult vissza, de úgy, hogy a közvedlen háta mögött is csufoló fiut tudtán és akaratán kívül véletlenül így érintette, hogy a kalapja fejéről leesett; de arcul verésről, még kevésbé „a rákvörös daganatról“, de legkevésbé „a falnak eséséről“ szó nem lehet. Ez ráfogás.

És Bustya Loránt e véletlen fordulást és érintkezést pofonverésnek minősítve a növendékeket román nyelven arra biztatta, hogy tanítónak gyermekeket bántani nem szabad, küldvén orvoshoz, gondnoksági elnökhöz (Paikerthez), a községi előjárósághoz és a gyermek anyjához, ki később el is jött és a gyermekek mi sérülést sem látott.

Bucsy Mihály igazgató abban a pillanatban lépett a folyosóra, midőn Bustya növendékei között jobb karját szónoklásra emelve, javában beszélt román nyelven Nagy Géza ellen. Ezt hallva és látva, egyenesen a Bustyát körülálló csoport felé tartott, mire Bustya román nyelven megjegyezte: „Az igazgató ur is látta“. Bucsy Mihály azt felelte: „Nem láttam semmit, mert csak most léptem be; de azt látom és hallok, hogy ön igazítja a növendékeket. Aminek abban hagyására föl is szólította, s ezzel megfordulva vissza ment saját termébe.

Bustya Loránt később az őt leintő igazgatójára rászólt:

— Mars ki! Mars ki!

Ezen igazgatói állapotot látva az igazgató, továbbá szó nélkül vissza ment osztályába, azonban meg sem állhatott, midőn Bustyanak az eddiginél is nagyobb és éktelen lármáját, pódiumnak lábbal való döngését és az asztalnak csapkodását a másik teremben hallotta. Egyre hallva e szavakat: Mars ki! — el sem tudta képzelni, mi okozhatja e rendkívüli izgalmat, újra, tehát harmadszor volt kénytelen Bustya termébe átmenni, hogy őt csillapítsa. Ez utjában a tanterembe lépésekor Nagy Géza az ajtó mellett levő saját szekrényének nyitott ajtajánál találta, s neki szólt a nem épen kellemes kijelentés: Mars ki!

Bucsy Mihály harmadszor szólította föl Bustyát, hogy hagyja abba a nem tanítóhoz illő viselkedését, s egyben Nagy Géza távozására kérte.

Nagy Géza látván az igazgató jelenlétét, előtte kérdezte meg Bustyától, hogy mi az oka az ellene való igazgatásnak. Bustya erre nem felelt, hanem fogason függő kabátjából revolvert vett elő és a pódiumról a tábla mögé húzódva, a revolvert Nagy Géza szegezve, kiabálta szüntelen: Mars ki!

Ekkor Nagy Géza Bucsy Mihály figyelmes-tette a neki szegzett revolverre; s azt őt is látva, kérdezte Bustyától: Hát ön fegyvert emel tanító-társára itt a teremben?

— Mi köze hozzá? Mars ki! — felelte Bustya.

Ez életveszélyes fenyegetést látva, a tanteremből azzal a kijelentéssel ment ki, Nagy Géza is magával híván az igazgató: hogy az esetet a királyi tanfelügyelőséghez bejelenti.

MULATSÁGOK.

(=) Tea zsúr. Csütörtök délután 5 órakor zajlik le a Központi-szálloda mindkét termében az aradi polgári jótékony nőegylet tea-ja. Az egyesület védasszonyai, élükön a minden szé-pért lelkesülni tudó fővédasszonynyal, özv. Purgly Lajosné urnóval, nagy igyekezettel fáradoznak abban, hogy a zsúr erkölcsi sikere a közönség, az anyagi pedig szegény özvegyeinek megelégedésére folyjon le. A tombola számos szebbnél-szebb baba és játékszerrel várja az érdeklődőket. Az elnökség 7-ig, azaz szerda estig köszönettel fogad el még adományokat, melyeket a fővédasszony, özv. Purgly Lajosné urnó lakására (József főherceg ut. 4. szám) kérésre küldetni. Tekintve a jól nemes voltát és azt, hogy az egyesület aránylag csekély költségért (belepti díj személyenként 3 korona) szórakeztató és dárús délutánt igyekezik szerezni, kötelességévé teszi Arad város minden nemesen érző polgárának, hogy egy csésze teát a jótékonyról szent nevében elfogyasszon. Az egyesület ezúton is tisztelettel meghívja zsúrjára a nagyérdemű közönséget. A tombolára a következő adományok érkeztek a mai napig: Friebeisz Miklósné 3 baba, gróf B. éda Viktorné egy tirolai öltöztető baba, Timáry Aranka 2 baba, Szalay Antalné 3 baba, Szalay Ilonka 1 nagy rózsaszín ruhás baba, Csernovits Diodorné 1 baba, dr. Prohászka Lászlóné 3 baba, Hegedűs Lászlóné 2 baba, Kristyó Jánosné 8 baba, Boros Zelma 1 nagy rózsaszín ruhás baba, Haberéger Györgyné 1 magyar gulyás, Rózsa Magda 1 menyasszony ruhás baba, Némethy Irma 1 pólyás baba, Kollár Margit 1 magyar öltöztető baba, Schmidt Erika 1 fehér ruhás baba, Krausz Erzsébet 1 bohóc, Balogh Aranka 1 bál ruhás baba, Grósz Lili 1 utoai öltöztető baba, Grimm Lujza 1 iskolás baba, báró Bánhidya Antalné 10 baba, özv. Hauser Károlyné ezredesné 6 darab nipp cukorka, Heinrich Sándorné 3 baba. A melyekért hálás köszönetét nyitvánítja az egyesület nevében özv. Purgly Lajosné fővédasszony.

(=) Az Aradi Haj's Egylet 1911. január 7-én a Központi Szálló nagytermében kabaréval egybekötött táncmulatságot rendez.

TÖRVENYKEZÉS.

Jobb egy jóllakott bérkocsis,
mint egy éhező ügyvéd.

— Bérkocsis doktori diplomával. —

Távirati tudósítás.

Arad, december 5.

Az ügyvédi pályára minden nyomorúságát élesen megvilágította az a tárgyalás, mely ma délelőtt volt a budapesti büntető törvényszékben. Geiger Gyula dr. ügyvéd állott a bíróság előtt, azzal vádolva, hogy ügyvédjelöltjének a kaucióját elcsikkasztotta.

Az ügyvédjelölt, Hajnal Erdő dr. a múlt évben dolgozott Geiger irodájában. Előzőleg sokáig állás nélkül volt és feleségének trafikjából élt. Egy apróhirdetésből tudta meg, hogy Geiger dr. joggyakornokot keres 500 korona óvadékkal. Az óvadékra állítólag azért volt szükség, mert az alkalmasságnak pénzt is kellett beszélni. Hajnal belépett az irodába kileveken korona havi fizetért. Az óvadékot feleségétől kapta.

Négy hónapig úgy, ahogy megkapta a fizetését, de azóta ingyen dolgozott az ügyvédnél. Végre is nyolc hónap múlva kilépett az irodából és visszakérte kaucióját. Az ügyvéd nem adta oda, mine Hajnal sikasztás miatt bepördölte Geigert.

A mai tárgyaláson, melyen Makucz dr. bíró elnökölt, az ügyvéd azzal védekezett, hogy az 500 koronát nem kauciónak kérte, hanem kölcsönként és azt, mielőtt tudja, vissza is fogja adni.

Hajnal dr. kihallgatása következett:

A bíró: Mi a foglalkozása?

Hajnal: Államtudományi doktor vagyok.

A bíró: De mi az állása?

Hajnal lesütö a szemét és nem szól semmit. Végre is a bíró kérdéseire ezeket mondja:

— Huszárfőhadnagy voltam, de nem akartam a katonai pályán maradni. Mint katonai jogot tanultam, majd mikor letettem a doktortúrát, kiléptem a hadseregből. Mikor Geigertől eljöttem, hónapokig nem tudtam állást kapni. Végre is bérkocsis lettem és most is az vagyok.

A bíró erre egy kis prédikációt tartott.

— Nincs arra semmi ok, — ugymond — hogy ezt a foglalkozását letagadja. Nincs abban szégyelni való, ha valaki mint bérkocsis keresi meg a kenyerét. Bizonyára csak ilyen eset lesz még, ha tovább is tart a jogász pályára való ösztönzés. Egy bérkocsis többet keres, mint sok ügyvéd.

A bíróság ezután tanukat hallgatott ki. Hajnal felesége azt vallja, hogy férje tényleg kauciónak kérte az ötszáz koronát.

Több tanu kihallgatása után a bíróság a tárgyalást holnapra halasztotta.

§ A bankrabló kém büntetése. Bécsből jelentik: Ma délelőtt kezdették meg Colpi Giuseppe büntetésében, akit bankrablásért már hat évi börtönnre ítélték, kémkedés és felforgatás stb. miatt a tárgyalást, mely előreláthatólag az egész héten át tartani fog. Vádlottársai Dante Luigi és Tomasini Ottó. A vádirat elmondja, hogy Colpi már 1905-ben kémkedés gyanúja alatt vizsgálati fogságban volt. Amikor a bankrablás miatt letartóztatták, házkutatás alkalmával bizonyítékokat találtak nála arra nézve, hogy már évek óta kémkedéssel foglalkozik a nála talált névjegyzék kompromittálta Dante és Tomasini is. Egy idegen állam kémtevékenységének irtózatát kapott utasításokat és a tiroli erődítmények kikémlésére szóló megbízásokat is találtak nála. A vádirat ezenfelül Colpi megbüntetését kéri felfüggesztéssel, a bírói dalmi

sasnak a tiroli százados ünnepség alkalmával való bemutatója, továbbá a robbantó anyagokra vonatkozó törvény rendelkezéseinek megsértése és kihágás miatt a fegyverviselési törvény ellen.

§ A Hábár-ügy tárgyalása. Budapestről jelentik: A budapesti büntető törvényszék a Hábár-ügy főtárgyalását december 19-ére tűzte ki.

A győztesek.

*

Hoffmann Antal.

Régi aradi patricius családból származik Hoffmann Antal. A családja amaz ősi ipari és kereskedő familiák közül való, amelyek évtizedekig dolgoztak Arad gazdasági életének föllendülése érdekében. A város nagy szeretete jellemzi ezeket a családokat minden ténykedésükben és még a tévedésük is abból keletkezik, hogy szülővárosukat ugyiszlóval imádatlalt szolgálják. Igaz becsülés illetheti az ilyen kereskedőt, aki nem vesz részt politikai handabandákban, tartózkodik még a forró politikai harcok idején is a nyilvános szerepléstől, hanem türelemmel és ambícióval szolgálja városát. Amellett azonban nem tükolja el politikai nézeteit, de nagy gondja van arra, hogy ennek hangzatosításával a jó ízlést és a kötelességes kereskedői egyszerűséget meg ne sértse.

Hoffmann Antal tipikus alakját ugyiszlóval mindenki ismeri Aradon. Maresch Gyulával és Kovács Vince tanácsossal való sötéje egy nap sem marad el. Ők hárman soha egyébről nem beszélnek évtizedek óta, mint a város ügyeiről. Kritizálnak, vitatkoznak s folyton azon töprengenek: hogyan lehetne ezt a várost nagygyá, erőssé, széppé varázsolni. A kitartó munkának, a becsületes kereskedésnek ezt a típusát méltó kitüntetésben részesítette a második kerület, amikor az első közsé emelte a választáson. Hoffmann Antal végigülte a teremben az egész választási aktust és megfigyeltük, milyen abszolút nyugalommal, a győzelem biztos tudatában jegyezte a szavazatokat. Tudta, hogy sikiben megbízott, azokban nem csalatkozik, mert azok se csalódtak még soha, akik benne bíztak.

*

Nachtnébel Ödön.

Arad város mérnöki osztályában az utóbbi évek alatt díszes törekvés hódított tért. Az ambíció hatotta át ebben a fontos városi reszortban működő férfiakat, hogy ebből a városból modern, szép metropolis kell teremteni. Ami ebben gyönyörű, felemelő és örömet okozó, az nem a mindenáron való aszfaltozási törekvés számájára irandó. Nachtnébel Ödön sok cselekedetével mutatta meg, hogy nem okvetlen kell kiaszfaltolni a legelőt is, ám azért mégis pompás fejlődést szabhatunk egyes városrészeknek. Nem mondunk újat, amikor azt állítjuk, hogy Nachtnébel Ödönt a harmadik kerületben, ebben a valóban támogatásra szorult városrészben valósággal rajongással veszik körül, mert amiye van ennek a nemrég még elhagyott területnek, azt Nachtnébelnek és Figus Albert számvevőnek köszönhetik. A csatornázást, ezt a fontos városrendezési módszert bevezette a harmadik kerület nemrég még pocso-lyás utcáira. Ezzel a tettevel, amely hosszú évek buzgó munkájának eredménye, a közegészségügynek is nagy szolgálatot tett, mert a mocsaras kigőzölgések megszűnésével a minimumra csökkent itt a járvány. A harmadik kerület polgársága hálaát és kötelességét róta le akkor, midőn mandátumot adott ennek a modern gondolkodású kiváló szakembernek, akitől még sokat várhat Arad közönsége.

Hová lett a nemzet pénze?

— Ki tette el Kossuth Lajos temetési költségeit? — Kossuth Ferenc adósságai. —

Távirati tudósítás.

Arad, december 5.

Szenzációs cikket közöl ma a Neues Budapesti Abendblatt című fővárosi ujság. A cikk tartalma az, hogy a Kossuth Lajos temetésére nemzeti adakozásból összegyűjtött százhatvannégy ezer korona egyszerűen eltűnt. A fővárosi lap cikkének tartalma a következő:

Az ügy kérdete (izenhat évre nyulik vissza, Kossuth Lajos halálának idejére, 1894. március 21-én érkezett ugyanis Turinból az az egész nemzetet mélyen lesújtó hír, hogy Kossuth Lajos az előtte való éjszaka 11 órakor meghalt.

Elmondja a lap, hogy a temetést illetőleg miocoda tárgyalások és tanácskozások voltak. Abban az időben Wekerle Sándor volt a miniszterelnök, aki kijelentette, hogy a nagy halott méltó temetéséről az egész nemzetnek kell gondoskodnia, mert a törvényhozás ilyenmő akciójához a korona hozzá nem járulna. A király ugyanis kijelentette Wekerlének, hogy Kossuthnak államköltségen való temetéséhez nem járul hozzá. Ahhoz se adta beleegyezését a király, hogy a nagy halottat a képviselőház temettesse el.

Az eset a kabinetre nézve már válságossá kezdett válni, ezért szorgalmasan kerestek valami megoldási módot, amit hamarosan meg is találtak. A főváros magára vállalta a temetés rendezését és erre a célra kétszáz ezer koronát szavazott meg.

Időközben a függetlenségi párt is kezébe vette a dolgot. Előkészítő szűkebb bizottságot küldött ki, amelynek a Kossuth Lajos halálakor Turinban tartózkodó Károlyi Gábor gróf, Eötvös Károly, Hentaller Lajos, Pázmándy Dénes és Horváth Ádám lettek a tagjai. A szűkebb bizottság azonnal gyűlést tartott, a melyen Eötvös Bálint vezette a jegyzőkönyvet. A bizottság elhatározta, hogy nemzeti gyűjtést fognak indítani, hogy a nagy halottat esetleg a nemzet adakozásából begyűlt összegben temessék el. A bizottság egyetlen gyűjtőívet készített és azt Eötvös Károlyra bista.

A nemzeti gyűjtésnek kolosszális eredménye lett. Megmozdult az egész magyar társadalom és három nap alatt százhatvannégyezer korona gyűlt össze. A Pesti Hazai Első Takarékpénztár huszezer, Károlyi Sándor gróf pedig tízezer koronával kezdtek az adakozást.

Ezzel az összeggel Eötvös Károly Turinba utazott. Ott azonban azt a hírt kapta, hogy a temetést a főváros végzi. Azóta izzenhat év telt el, de Eötvös a pénzzel a mai napig se számolt el.

Ezután elmondja a Neues Budapesti Abendblatt, hogy a temetés után a bizottság többször felajánlotta Eötvös Károlyt az elszámolásra, de Eötvös azt hónapról hónapra halasztotta. Később, mikor Károlyi István gróf sürgetőleg felszólította, hogy az összegyűlt pénzt adja vissza az adományozóknak, akkor Eötvös azt a barátaira nézve lesújtó nyilatkozatot tette, hogy az egész pénzt kiadta, mivel Kossuth Lajos fiainak adósságait kellett kifizetnie. Könnyező szemekkel mondotta el Eötvös, hogy Kossuth Lajos holttestét jóformán ki kellett váltania, mert ha ki nem fizette volna fiainak adósságait, lehetetlen lett volna a holttestet hazaszállítani.

Károlyi István gróf egyelőre megelégedett azzal a felvilágosítással, hogy Kossuth Ferenc

a kifizetett összeget megtéríti, annál inkább, mert már Kanizsán, Csávolazky Lajos, presente oadavera, leszerződött az Egyetértéshez munkatársnak és tizenkétezer koronát adott át neki. Ezenkívül máshonnan is kapott nagyobb összegeket. Kossuth Ferenc azonban mind a mai napig abból az összegből, amelylyel apja holttestét kellett kiváltani, egyetlen krajcárt se térített vissza.

Az egykori gyűjtő-bizottságból ma már csak Eötvös Károly, Hentaller Lajos és Pázmándy Dénes él. Vajjon — kérdés az említett újság — nem kötelessége-e Eötvös Károlynak eljárását igazolni és bebizonyítani, hogy milyen célra adta ki a pénzt; nem kötelessége-e a bizottság másik két tagjának ezt az ügyet teljesen tisztázni és vajjon nincs-e joga meg tudni a közönségnek, hogy mi történt a gyűjtött összeggel. A nyilvános elszámolás országos érdek, azért felszólítjuk Eötvös Károlyt, Hentaller Lajost és Pázmándy Dénest, hogy ez ügyben nyilatkozzanak.

Az újság cikke nyomán ma az esti órákban Eötvös Károly irodája nyilatkozatot adott ki, melyben jelenti, hogy Eötvös nincs itthon, ennél fogva a cikk tartalmára nem válaszolhat.

A Magyar Tudósító is közöl egy nyilatkozatot, amely szerint a cikknek Kossuth Ferencre vonatkozó része rosszakaratu valótlanosság.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: Balkáni hercegnő, operett. A) bérlet.

Szerda: Aida, opera. B) bérlet. Csütörtök: Délután: Muzsikusz leány, operett. Este: Balga szűz, színmű. Bemutató-előadás. C) bérlet.

Péntek: Balga szűz, színmű. A) bérlet. Szombat: Balga szűz, színmű. B) bérlet.

* Burmester Willy hangversenye. Burmester Willy, a világhírű hegedűművész tegnap este tartotta hangversenyét a Fehér Kereszt nagytermében, amelyet ez alkalomra zsúfolásig megtöltött Arad legelőkelőbb közönsége. A művész, akit régebbi koncertjéről ismer már az aradi közönség, most is elragadta a közönséget esodás játékaival. Kifogástalan technikája és pótól mentes, belsőséges előadása minden előadott száma után percekig tartó tapsra ragadta a közönséget. Különösen Paganini A-moll capricciójának óriási technikai hatást kivánó előadása tetszett, amiért ráadást is kellett játszania. A hangverseny elején a művész játéka némi bizonytalanság volt észlelhető. Idegessé tette őt a teremben uralkodó forróság, aminek következtében a hurok is megereszkedtek. — Burmestert songorán Stefániai Imre kísérte, aki önálló számaival szintén rendkívüli képességekről tett tanúságot. — A hangversenynyel kapcsolatosan megemlítjük, hogy a koncert közönsége több figyelmet érdemelne, mert a művészek játékát az udvarról és a konyha felől állandó tányéroszörgés és lármá zavarta.

* A balkáni hercegnő. Rubens Pál bájos muzsikája oparettje, A balkáni hercegnő, a melyet pénteken mutattak be nagy sikerrel, holnap ötödöször kerül színpadra. Eddig minden este zsúfolt ház gyönyörködött a kedves muzsikában.

* Két Tolsztoj. A Kölessey-egyesület szombati felolvasó ülésén Tolsztoj Leó fog előadni az ő írásában megszokott könnyedséggel és tartalmassággal Faragó Rezső. Ugyanakkor Juhász Ferenc két költemény bemutatásával egy másik Tolsztojt fog a közönség elé állítani. Ez a Tolsztoj Konstantinovic Elek, aki kevésbé ismeretes, mint a most elhalt nagy re-

gényíró: Tolsztoj Nikolajevics Leó. „Kurgán” és „Az igazság” a címe annak a két költeménynek, melyet a közönség a kevésbé híres, de nagytehetségű költőtől Telekes Béla fordításában fog megismerni. Ez a két költeménye a korábban elhalt Tolsztojnak mintegy költői méltatása „A háború és béke” és a „Kreutzer szonáta” költőjéről. A Kölessey-egyesület harmadik felolvasását megkezdi Tabakovics György dr. előadása néhány modern francia költőről. Érdekes befejezéssel Huszár Károly, az aradi színház széphangu énekező fog dalokat énekelni Griegről, Mozarttól és Csányi Mátyástól.

* Aida. Verdi örökbeeső operája, az Aida szerdán kerül színre ebben a szezonban először. Ezuttal először énekli Amnerist Fekete Aranka, új szereplők még Polgár és Herold. A többi főszereplő a következők: Wlassák Vilma, Ferrari és Ladiszlay.

* Képvásárlások. Nagy Zsigmond festőművésznek a Weiss Leó féle művészeti szalonban levő kiállítását állandóan nagy közönség látogatja. A közönség nagy érdeklődéssel szemléli a pompás színezésű, újszerűen friss impressziókat ébresztő képeket, és a vásárlási kedv is megindult már. Eddig három igen szép képnek akadt gazdája. A Hírek a munkávilágból c. zsánerképet megvette Parecz Béla dr., a Vénkisasszony udvarát Halmágyi Ferenc föld-birtokos, míg az Ábránd című Schweiger Gyula (Budapest) tulajdona lett.

* A balga szűz. Henry Bataille szenzációs színműve, A balga szűz premiérje csütörtökön lesz. A közönség nagy érdeklődéssel várja a premiért, amely valószínűleg eseménye lesz a színháznak. Párisban háromszáz előadást ért el Bataille darabja, Budapesten pedig most lesz a 25-ik előadása. A főszereplők a következők: Novák Irén, Heppesné, Pollinuszné, Kosztler, Beregi, Várnay és Delli.

* Felolvasó ülés. A Társadalomtudományi Társaság aradi fiókja folyó évi december hó 7-én, szerdán délután 6 órakor a városi kereskedelmi iskolában felolvasó ülést tart. Előadó: Bácskay Béla dr. Tárgy: Primitív társadalmak.

* Bus hangulatok. Ilyen címen két magyar dal jelent meg a napokban. Szerzője Luffer Mariska, az aradi zenede volt növendéke. A hangulatos, csinos dalok tehetségre vallanak. Különösen a második, amelynek címe „Oly szomorú a mi falunk” érdemel figyelmet. A két dal szövegét is Luffer Mariska írta. A zenemű ára 1 korona 20 fillér.

* Hírek az Uránia színházról. A közönség rokonszenves támogatását valóban fejedelmi műsorokkal hálálja meg az Uránia színház igazgatósága. A mi a kinematográfia terén csak érdeklődésre tarthat számot, azt az Uránia színház elsőnek mutatja be az aradi publikumnak, Ime, csak a napokban temették el a nagy orosz író, Tolsztojt és már az Uránia nagy-szerű képen mutatja be a világot érdeklő eseményt. A nagyszabású attrakció mellett pedig klasszikus számba memő képek egész sorozata bilincseli le a néző figyelmét. Valósággal frapiprózó hatású Paténak legújabb remekműve, Semiramis, az asszirok ragyogó szépségű királynőjének drámája. Amit a legraffináltabb rendezői ötlet a legtechnikásabb technikával felszerelt színpadon csak produkálni képes, mind föl van halmozva ezen a mestéri képen. A híres babilóniai függő kertek varázslatos szépségükben jelennek meg előttünk és tündérlálmot megszégyenítő pompában, bűvös szépségű leányok járnak bódító táncot. Színezésben az összes eddig produkált képeket fölülmulja a megszerző kép. Semiramis mellett nagy hatást tesz egy poétikus japán szerelmi történet, a

Chrisanthém asszony, amely élénk varázsolja a regényes kelet minden buja szépségét. A főnyes program délután öt és este hét órakor kerül színpadra. Este kilenc órakor Király Béla, az országos nevű tudományos író olvassa fel saját darabját, mely a Világváros rejtelmét tárgyalja. Ez a darab megkapó képét adja a nagyvárosok nyomorának, bűneinek, a társadalom ellenségeinek, a rablóknak, apacsoknak, leánykereskedőknek, gyanús mulatóhelyeknek, szóval mindennek, a mi a társadalmi rend-ellensége. A kitűnő darabot az ország több városában fenomenális sikerrel mutatták be és a legjobb hírrel kerül a darab az aradi publikum elé.

241

* Hölgyek Naptára. Az a szép kiállítás és tartalmas évkönyv, a mely Hölgyek Naptára címmel már évtizedek óta megjelenik a mely a nők kedves olvasmányát képezi, a jövő évre vonatkozólag is kikerült a nyomdából a karácsonyi könyvpiaconak egyik legérdekesebb darabja. A naptárt ezuttal is Szabóné Nogáll Janka szerkesztette, aki ezt az évkönyvet magas nívóra emelte. A mostani kötetbe a poéták közül Kiss József, Bodnár István, Farkas Imre, Kosztolányi Dezső, Czobél Minka, Lőrinczy György, Erdős Renée, Balla Ignác, Kiss Menyhért, stb. vonulnak föl; a próza-írók táborából pedig Bródy Sándor, Gyarmathy Zsigáné, Quintus, Sebők Zsigmond, Lónyay Sándorné, Pekár Gyula, Sas Ede, Vass Béla gróf, Biró Lajos, Lengyel Laura, Ritoók Emma, Szabó Endre, Carmen Sylva, Kosztolányi Dezső, Lámperth Géza, Ego, Kálnoki Izor, Vértessy Gyula, Szabóné Nogáll Janka stb. szolgáltatják az írói munkásságuk javát. Az évkönyv végén jegyzéknapló talál helyet. A Hölgyek Naptára Légrády Testvérek kiadásában jelent meg a Pesti Hírlap kiadóhivatala útján is megrendelhető. Ára 3 kor. 60 fillér.

* A szegény gazdagok. Az az óriási érdeklődés, a mellyel az aradi közönség az Apolló színházat látogatja, előreláthatóan még inkább növekedni fog. A nívós színház vezetősége ugyanis nem csak arról gondoskodik, hogy az egyébként élvezetes és tanulságos műsor nap-nap után változzék, hanem sorozatos előadásokat rendez a budapesti Uránia tudományos színház műsorából. Első ilyen előadásul Ráth István nagysikerű darabját, a Szegény gazdagokat mutatja be kedden, december 6-án este 8 és fél órakor az Apolló színház. A Szegény gazdagok (az elegáns világ) a társadalom ama látszólag boldogjaival foglalkozik, a kiknek a rang és mód minden eszköze rendelkezésükre áll, hogy megszerezzék a földön elképzelhető jót és szépet. Elég ha a két felvonásból álló darab egyes fejezeteit felsoroljuk és máris látszik, hogy széleskörű, érdekfeszítő, színes és változatos anyagot dolgozott föl Ráth István. Az első rész a szalonok világának élvezeteit mutatja be, a párisi nagy operától egészen a kutya zsurokig. A második rész a divat örjögéseit és a Szegény gazdagok erkölcsöit. Száznegyven színesen vetített képből és kilenc mozgóképből áll a darab. A szöveget Heltay Jenő az aradi Nemzeti Színház népszerű tagja fogja felolvasni.

4458

SPORT.

+ Az aradi „Toldi” atletikai klub december 4-én rendezte házi bajnoki birkózó versenyt a Booskai téri isz. iskola tornatermében. A könnyűsúlyban I. Rónai Jenő, II. Preháska Ferenc, III. Soltész András. A középsúlyban I. Dulhász Sebő, kivel szemben a verhetetlennek gondolt Baumann Gyula második helyre került, III. Vetzl Tamás. A verseny fénypontja a két első győztes mérkőzése volt a klub bajnoki címért, melyet Dulhász nyert meg Rónai elől 20 pernyi erős küzdelem után.

Aradmegyében letartóztatott családok

— Hivatlan vendég Solymossy báró kastélyában. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5

Apatelen ma letartóztatott egy fiatalembert, aki igen kényelmes módját választotta a megélhetésnek. Végigjárta az egész országot, bekopogtatott az uri házakhoz, s könyöradományokat gyűjtött, amint mondta, egy külföldi tanulmányut költségeinek fedezésére. S ez a manipuláció ezideig elég jól sikerült, annál is inkább, mert állításainak igazolására belügyminiszeri engedélyt mutatott elő. Ma azonban rajtavesztett a manipuláción. Solymossy Lajos báró felfedezte, hogy a fiatalember családja, s feljelentésére le is tartóztatták az ifjút.

Ma délelőtt Solymossy Lajos báró apateleni kastélyában egy rendkívül elegánsan öltözött fiatalember jelent meg s a báró után tudakozódott. Amikor jövetelének célja felől érdeklődtek nála, titokzatos arcot öltvén, kijelentette, hogy szigorúan magánügyben kíván a főúrral beszélni. A báró elé vezették a megnyerő külsejű, jó megjelenésű fiatalembert, aki Solymossy bárónak így mutatkozott be:

— Híronszy Sándor a nevem, mondta, a budapesti IV. kerületi felső kereskedelmi akadémia magántanulója s a tudományegyetem jogi karának hallgatója vagyok.

A báró érdeklődéssel hallgatta a szimpatikus modoru fiatalember előadását, aki tovább folytatva beszédét, a következőképen adta elő látogatásának célját:

— Az akadémia külföldi tanulmányutra küldött ki engem, s a belügyminiszter megengedte, hogy az erre szükséges összeget mecénásoktól összegyűjthessem.

Ezzel egy teljesen szabályszerűen kiállított belügyminiszeri engedélyt mutatott fel, amely mintegy megerősítette Híronszy szavait.

A bárónak nagyon gyanus volt ez az egész dolog. Feltűnt neki az, hogy egy iskola, amely növendékét tanulmányutra küldi, a szükséges pénzt könyöradományokkal gyűjti össze. Fokozta a gyanuját az is, hogy a gyűjtést megengedő belügyminiszeri végzés még 1908-ról volt keltező. El gyanujának Solymossy Lajos báró kifejezését is adott a fiatalember előtt:

— Kérem, nekem ez az egész segélyezési ügy nem tetszik, nem is vagyok hajlandó önt támogatni, ellenben értesíteni fogom a csendőrséget, hogy igazolásra szólítsák fel önt.

Solymossy báró tényleg értesítette az apateleni előjáróságot, amely aztán bekísértette a fiatalembert a község házára, s azonnal jelentést tett a borosjenői főszolgabírósnak. A szolgabírói hivatal két csendőrt küldött Apatelére, akik aztán őrizet alá vették Híronszy Sándort. Megmozdításakor névjegyeket, térképeket, franciá és angol nyelvű szótárt találtak nála. A megejtett nyemelés hamarosan kiderítette, hogy Híronszy hasonló manipulációval több aradmegyei uricsaládot megkárosított.

Időközben, amíg Apatelen Híronszy visselt dolgait derítették ki, értesítés jött Borosjenőről, hogy Híronszyt feltétlenül tartóztassák le s azonnal szállítsák Borosjenőre. Ennek az intézkedésnek az volt a magyarázata, hogy Borosjenőn is elfogtak két egyént, Papp Jánost és Móricz Vilmost, akik teljesen hasonló körülmények között igyekeztek könyöradományokat összeharócsolni. A két fiatalember a főszolgabírószágon bevallotta, hogy hárman részint hamisított, részint lopott okiratokkal végigházták majd egész Magyarországot, mindenütt könyöradományokat gyűjtöttek, még pedig meg-

lehető eredménnyel. El valomás után Híronszyt is Borosjenőre kísérték, ahol most miud a hárman őrizet alatt vannak.

Londoni vasut rendelése Aradon.

(A Westinghouse-gyár külföldi szállítása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 6.

Megirtuk néhány héttel ezelőtt, hogy egy londoni nagy vasutársaság vezetői Aradon jártak, az arad-ceanádi és hegycsúcsi vasutak motorüzemének tanulmányozására Morrison igazgató vezetésével a vasutársaság több főmérnöke jött el, hogy Aradon a modern vasuttechnika vívmányait megismerjék és elvigyék hazájukba, a gépeket, a műszaki tudományok hazájába a hírt egy magyar vidéki városnak, ahol a tudomány mai állásának megfelelő vasuti politikát láttak, ahol oly férfiakra találtak, akik me-

rész ujításokat írtak az életbe, megelőzve nemcsak az állami vasutakat, de a külföldet is. Morrison azonban nemcsak vasutat látott meg. Tudomást vett arról is, hogy itt működik egy olyan gyár, mely ugyancsak a műszaki tudományok legújabb vívmányainak értékesítésére vállalkozott és a mely szintén hozzájárul ahhoz, hogy Arad gazdasági jelentőségét sokkal jobban megismerjék azok a körök, melyeknek ez az ismerete anyagi hasznát jelent, mint a nagy szőlőmől és ékes beszédből ez eddig megtörténhetett.

A Westinghouse név jelentőségét nem kell fokozni reklámmal. Az ma már világmárka. Ezért tehát csak az öröndetes tény konstataálásának céljából írjuk meg: Morrison igazgató aradi látogatásának eredménye egy megrendelés lett. A londoni vasut részére aradi gyárban rendelték teherautomobilt.

Magyar ipari termék révén ismerik meg az angolok Arad város fejlett ipari kultúráját. Ez a cél lebeg minden őszinte magyar hazafi előtt, mikor arról álmodik, hogy ez az ország megállja a versenyt a külfölddel.

Az aradi gyárhoz érkezett megrendelést az alábbiakban közöljük magyar szöveggel:

Great Central Railway
tehervontatási osztály

Rosmare Road.

Marylabone, N. W. 1910. évi nov. hó 30.

T. Dicker József urnak

Magyar Automobil R. T. W. R.

Arad.

Morrison ur, a British Westinghouse Electric and Manufacturing Company Limited manchesteri cég vontatási és motorosztályának kereskedelmi igazgatója értesített arról, hogy önnel tárgyalásokat folytatott az ön által gyártott 5 tonnás teherautomobil ügyében, melyet ön be akarok szerezni.

Morrison ur arról is értesített, hogy ön ezen automobilt oly motorral fogja felszerelni, a melynek kivitele meg fog egyezni a fenti cég által átadott leírással, s hogy ezen teherautomobilért manchesteri vasuti állomásra szállítva 941 angol font sterlinget kell Önnek fizetnem.

Ezen feltételeket elfogadom s megbízom, hogy részemre egy a fenti feltételeknek megfelelő teherautomobilt gyártsen.

Szíveskedjék velem tudatni, hogy mikor lesz ezen gép készen s mikorra fog az Manchesterbe megérkezni.

Teljes tisztelettel

H. A. Clear

a tehervontatási osztály
igazgatója.

Az aradi Westinghouse gyár még e hónapban szállítja el a gépet Angliába.

HIREK.

— Vilmos császár prágai díszdoktor. Prágából jelentik, hogy Vilmos német császárt az ottani német egyetem orvosi fakultása már november 21 ikén — tehát a kolozsvári kinevezés előtt — díszdoktorává nevezte ki.

— Veszedelemben az angol király. Londonból jelentik: Windsorban a legutóbbi főcánvadászaton véletlenségtől majdnem agyonlőtték az angol királyt. Már sötétedett, amikor az egyik vendég elcsúszta revolverét s a golyó közvetlenül a király fele mellett sivitott el. A király rögtön intézkedett, hogy a vadászatot hagyják abba s bár tudta, hogy ki volt a szerencsétlen kezű vadász, nem tett említést a dologról.

— Zelenka Pál püspök halála. Miskolcra jelentik: A magyarországi ágostai evangélikus egyház tiszánin-neni kerületének püspöke, Zelenka Pál, tegnap reggel hetvenegy éves korában meghalt Miskolcon. Már régóta betegeskedett, súlyos bajához legutóbb tudógyuladás is járult s ezt a beteg főpap szervezete nem bírta ki.

— Ferdinánd király felszállott. Szófiából jelentik: Maslenikow orosz aviatikus mai produkciójában Ferdinánd király, Boris trónörökös és Cyrill herceg is résztvettek, akik egymás után felszállottak és incidens nélkül ismét leszálltak.

— Az angol választások. Londonból jelentik, hogy ma estig a választásokon 80 unionista, 58 kormánypárti szabadelvű s 15 ir és 8 munkapárti nyert mandátumot. A kormánypárt sok mandátumot veszített. Több kerületben heves összeütközések voltak. Különösen heves volt a küzdelem Lincoln városában, ahol Churchill miniszter is megjelent a liberális jelölt támogatására. Mikor a miniszter egy erkélyről beszélni akart, az utóan nagy verekezés támadt. Az unionisták megtámadták a liberálisokat, akik késekkel védekeztek. A randevő végzetlenül állott és csak arra szorítkozott, hogy a sebesülteket elkülönítsék. Churchill abban hagyta beszédét és elutazott. Hastingsban egy választót, éppen mikor megjelent a választási irodában, hogy szavazatát leadja, szélütés ért. Chaweringban a választók megtámadtak egy automobilt. Az utasoknak sikerült sértetlenül elmenekülni.

— Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Zacharias Gyula aradi kir. törvényszéki joggyakornokot a mácsi kir. járásbírószághoz jegyzővé nevezte ki.

— Aradi orvoscsalád. A Schuster családot méltán lehet orvoscsaládnak nevezni. Schuster Illés dr., a legöregebb generáció tagja, az aradi orvosi kar neozora, a maga idejében egyike volt Arad legkedveltebb orvosainak. Fia Schuster Henrik a város egyik legkeresettebb orvosa, míg fia, Schuster Gyula, a legfiatalabb nemzedék tagját most neveztek ki asszisztensnek Moravcsik orvostanár mellé a Budapesti új elmekórtani klinikára, ami a fiatal orvosra nézve nagy kitüntetés számba megy.

— Papok politikai klubja. Bécsből jelentik: Érdekes politikai klub alakult ma meg a Reichsratban. A pap képviselők egyesültek és politikai klubot teremtettek. Célja az, hogy oly indítványt vagy interpellációt, mely vallást vagy papot sért, ne engedjék az immunitás élvezésbe elmondani. Továbbá az, hogy megakadályozzák ha a halottégetés érdekében akarna valamelyik párt törvényt alkotni. Az osztrák parlamentnek negyven pap képviselője van. Római, vagy görög katolikus vallásuk.

— Megsemmisített főorvos választás. Az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága ma este tartott ülésén hatályon kívül helyezte a minap hozott ama határozatát, amelylyel a főorvosi állást véglegesítés útján töltötte be. Az igazgatóságnak ma hozott határozata értelmében az állásra 1911. január 2-iki lejárattal pályázati hirdetményt írnak ki és az állást a pénztárorvosi tanács által való véleményezés után választás útján töltik be.

— Román diák-otthon Kolozsvárott. Goga Oktávián, a románok ismert írója a román lapokban mozgalmat indított az iránt, hogy Kolozsvárott a román egyetemi ifjak számára diák-otthont létesítsenek a közöttük a kulturális életet fejlesszék. Most Stroescu Vazul, a magyarországi románok bőkezű mecénása Párisból nyílt levelet tett közzé, amelyben maga is helyesli a fölvetett ideát és céloz arra, hogy annak érdekében maga is cselekedni fog.

— Kamarai tagjelölések. A kamarai választásokra az iparosok jelölő bizottsága az alanti listát bocsátotta ki:

Braun Gusztáv szállodás, ifj. Czeiler István asztalosgyáros, Czeiler István cimestő, Czernóczy Mihály cipész, Dörner János gyáros, Frieisner Adolf vasbutor gyáros, Frick József építőmester, Glück József szobafestő, Glück Károly mészáros, Gruber István fodrász, Koch Dániel műszerész, Kohn József bádógos, Kristyó János sütő, ifj. Moskovitz Izidor szabó, Olár Jozsin cipész, Reinhart Gyula butorgyáros, Reisinger Sándor építő mester, Réthy Viktor nyomdász, Schaffer Richárd vízvezeték szerelő, Sugár József szabó, Soil Béla lakatos, Verboos Nándor butorgyáros, Vlatt István ács, Weiss Márkus cukorgyáros.

— Az aradvárosi gyermekkorház karácsonyfájára még a következők adakoztak: Sarlot Domokos 4 darab karácsonyfát, az Aradmegyei és az Arad-ecsanádi takarékpénztár 25—25 kor., özv. Várhelyi Lászlóné, Keresztes Gyuláné, Bréda V. gróf, Bohus L. báró, Várhelyi János, Várhelyi Dezső 10—10 kor., Dániel Endre, Jakabffy Lajos, Köpf János dr., Thomka Elek, Bánhidny A. báró, Heinrich S., Ring G., Apor Gy., Kabdebó Antal dr., Baross Ferenc dr., Groszmann E. dr. 5—5 kor., I. K. 4 kor., Domonkos L., Haberer Gy., Csiky Ödön dr., Kotsis, Jakabffy Gy., dr. Parecz Béláné, Kabdebó János dr. orvos, Bácskay Béla dr., Rónai A. János 3—3 kor., Kabdebó János, Robitzek G. dr., Laczay, Senk, Parecz Gy., Tisch Mór dr., Schwarz Mór, Polónyi Jenő dr., Szendrey Mihály 2—2 kor., L. dr., Hermann dr., Koppich dr. N. N., N. N., Steinhart dr., Rosenberg dr., V. L., Szende dr., Schütz dr., Kuttu Frigyes dr., Mairovitz, Török Ferenc dr., N. N., Schreiber dr., Domány, Singer dr. és három olvashatatlán aláírás 1—1 koronát. Weiss Leó 11 darab kisebb képeskönyvet.

— Éjjeli párbaj. Párisból jelentik: Egy Páris közelében levő villában szombaton éjjel romantikus körülmények között vívott párbajt egy ujságíró mag egy színész. Champagne párizsi ujságíró és Rauseur színész szombaton este egy előkelő családhoz voltak hivatalosak. Itt összeveszték, súlyos sértésekkel illették egymást. A sértések oly súlyos természetűek voltak, hogy a párbaj elkerülhetelenné vált. A segédek abban állapodtak meg, hogy az ügyet azonnal elintézik a villa kertjében. Két tört kerítettek a jóval éjjel után fátyalfény mellett megkezdődött a párbaj. A második összecsapásnál a színész átszurta az ujságíró mellét. Champagne haldoklik.

— A kereskedők házának. Braun N. Antal az a mai napon 100 koronát adományozott az aradi kereskedők háza alapja javára. Az adományért ez uton is hálás köszönetét nyilvánítja a kör nevében Tedeschi Viktor elnök, Hegyi Albert alelnök.

— Az izr. népkonyha megnyitása. Az igazi jótékonytáshoz méltó eseményben, feltűrés nélkül nyílt meg ma délelőtt az izr. népkonyha. A jótékonytársaságáról ismert végvári Neuman Dánielné urnő vezetése alatt működő egyesület az idén is a tavalyihoz hasonló eredményes munkásságot öltet kifejtetni és a tavalyi eredmény, meg a mai megnyitó nap mindenkit meggyőzhet arról, hogy ez az áldásos intézmény a legnagyobb mértékben érdemes a közönség támogatására. Az elmúlt évben a téli idény végére 350-re növekedett az ebédre járók száma, míg ma már az első napon 180-an vették igénybe az egyesület jótékonytárságát. A népkonyha Zrínyi-utcai tiszta és rendben tartott helyiségében naponta Neuman Dánielné elnökő személyes felügyelete alatt osztják ki az izletes ételeket a szegényeknek, akiknek a mai megnyitó napon Leopold Zsigmondné, Hegyi Albertné és Goldschmidt Sándorné urrők táltak.

Jelen voltak még Wallfisch Árminné, Tenner Józsefné előjárónők, Keller Izsné, Asrael Ábrahámné, dr. Tisch Mórné, Somogyi Gyuláné, Szabó Albertné és Ransburg Flóra urhölgyek. A mai napon személyesen és küldemény útján sokan adományoztak az egyesületnek.

— A tej és husdrágaság kérdése. A gazdasági szék ma tartott ülésén Zubor Andor tb. főjegyző szót tett, hogy a sajtó a városi hatóságtól a tejiréség és husdrágaság megszüntetésére intézkedéseket követel és temesvári, továbbá makói példákra mutatva, hatósági tejeszarnok és huszszék felállítását sürgeti. Az előadó és a gazdasági szék úgy nyilatkozott, hogy egyik intézmény sem valószínűsíthető meg. A tejeszarnok azért nem, mert nincs elegendő tejtermelő, a huszszék azért nem, mert az állattetőség most nem teszi időszertűvé. A kérdés felett napirendre akartak térni, de Faragó Rezső indítványára legalább annyit határoztak, hogy a kérdést továbbra is nyilván tartják és tanulmányozzák. Lócs Rezső tanácsnok bejelentette, hogy a jövő heti ülésen beszámol a lóchusmészárszék felállítására és a husdrágaság megszüntetése céljából Budapesten megtartott an kéten szerzett tapasztalatairól. Jellemző az a makacosság, mely a közéleti politikai gondolatosságának nyomában mindannyiszor megnyilatkozik, valahányszor a tej, vagy huskérés van napirenden. A konyhakerti cikkek uzsorája ellen a tanács rövidesen megtalálta az ellenszert, a városi és egyéb konyhakertészek gyarapításával és fejlesztésével. Ha azonban az élelmiszer uzsora miatt jajdul fel a közönség, akkor rideg elzárkózásra talál. Miért ne ehelne azt megcsinálni, ami Temesvárott és Makón lehetséges?

— Letartóztatás magzatelhajtás miatt. La punk vasárnapi számában szűrtet tetünk arról a magzatelhajtási esetről, a mely a fővárosi rendőrséget az utóbbi napokban foglalkoztatja. A szóban forgó leány Bohl Olga huszonkétéves fogorvosi-asszisztens és Dambitz Mária dr.-nál volt alkalmazva. A leány kibégatása alkalmával azt vallotta, hogy áldott állapotba jutott a szegényen elől operációval akart menekülni. A fogorvosi laboratóriumban egy csipesszel találta, ezzel végezte el a műtet. A magzat hulláját egy szekrénybe rejtette el. A műtet azonban nagy vérvesztéssel járt, emiatt november huszonkettőn felvettette magát a Rókusba, ahol huszonkettedikéig kezelték a ettől kezdve ismét Dambitznél dolgozik. A rendőrségen nem adtak hitelt a leány vallomásának, mert a rendőrorvosi vizsgálat megállapította, hogy az operációt feltétlenül idegen kéznek kellett elvégezni. A leány eleinte tagadott, később azonban bevallotta, hogy tényleg orvos végezte a műtetet, a nevét azonban semmiképpen nem akarta elárulni. A rendőrség erre a leányt ma délelőtt letartóztatta.

— Szerencsétlenül járt aradi hivatalnok. Máriaradnáról írják: Radna és Lippa között a vasuti főúljáró munkálatai most vannak folyamatban. A kőfalak közötti földöltéseket most végzik, azonban annak javarésze még hátra van. Vasárnap éjjel úgy tíz óra tájon Antal István aradi jószágigazgatósági számtiszt az egyik kőlépcsőn felhaladva a még be nem töltött két kőfal közé esett. Az esés következtében elszédült a az egész éjt ott töltötte. Csak reggel vették észre. Az alélt embert a lippai kórházba vitték a ott ápolják. Az építést vezető közegek jól tennék, ha éjjelre kivilágítanák a elzártnak a veszélyes pontokat.

— Rablótámadás. Nyíregyházáról jelentik: A várostól tíz peronyire levő Máhr-féle tanyára tegnap éjszaka rablók törték be. A tanyát jelenleg Blau Károly főhadnagy bérli. A rablók, akik négyen-ötten lehettek, először Kiss Sándor béreessel végeztek, majd pedig a házba törték be, ahol a főhadnagy és felesége aludt. Az egyik rabló többször rálőtt az asszonyra, aki balkarján és jobb könyökén megsérült. A segélykiáltásokra összeszaladtak a tanya lakói, mire a rablók elmenekültek. A megsérült asszonyt a nyíregyházai kórházba szállították. Azt hiszik, hogy kóbor cigányok voltak a betörők.

— Tudnivalók a postacsomagok szállításáról és csomagolásáról. Figyelemztetés a postai csomagok célszerű csomagolása, helyes címezése stb. tárgyában. A karácsonyi és újévi rendkívüli csomagforgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak egy biztosítható, ha a közönség a csomagolásra és címezésre vonatkozó postai szabályokat betartja. Különösen szem előtt tartandók a következők: 1. Pénzt, ékszert más tárgyakkal egybe csomagolni nem szabad. 2. Csomagolásra falda, vesszőből font kosár, viaszos vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű és osekélyebb súlyú tárgyaknál pedig erős csomagoló papir használandó. Vásznon vagy papírburkolattal bíró csomagokat, göb nélküli zsinaggal többszörösen és jó szorosan át kell kötni, a zsinag keresztelési pontjain pedig passzívviasszal kell lezárni. 3. A címezésnél a címzett vezeté- és keresztnévének vagy más megkülönböztető jelzésnek (pl. ifjabb, idősebb, özv. stb.) továbbá a címzett polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére kiváló gond fordítandó; a Budapestre és Bécsbe szülő küldemények címirtaiban ezenkívül a kerület, utca, házszám, emelet és ajtó jelzése stb. kiteendő. A rendeltetési hely tüzetes jelzése (vármegye) a ha ott posta nincs, az utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges. 4. A címet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, úgy a cím táblácskára, bórdarabra vagy erős lemezpapírra irandó, melyet tartósan a csomaghoz kell kötni és erősíteni. A papírlapokra írt címeket mindig egész terjedelmében kell a burkolatra felragasztani. Felette kívánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a címrát összes adatait feltüntető papírlap legyen magában a csomagban is elhelyezve arra az esetre, hogyha a burkolaton levő címrát leesné, elveszne, vagy pedig olvashatatlanná válnék, a küldemény bizottsági felbontása útján a jelzett papírlapról leolvasható cím alapján a csomagot mégis kézbesíteni lehessen. Kívánatos továbbá, hogy a feladó saját nevét és lakását a csomagon levő címrát felső részén is kitüntesse. 5. A személyszállító vonatok rendes közlekedésének biztosítása céljából folyó évi december 19-től 24-ig a postai csomagok nagyobb részét a vasuti fővonalakon nem a rendszeres mozgópostákkal, hanem gyorstehervonatokban rendszeresített külön csomagszállító menetekkel szállítjuk. Ezen körülmény a csomagok szállításában némi késeltetést idéz elő. Hogy a rendszert alkalmi ajándéktárgyakat tartalmazó postai csomagokat ne az utolsó napon, hanem egy két nappal előbb adja fel. 6. A csomagok tartalmát úgy a címrátom, mint a szállítólevelen szabatosan és részletesen kell jelezni. Budapestre és Wienbe szülő, élelmiszereket, illetve fogyasztási adó alá eső tárgyakat (húsnemű, szeszes italok stb.) tartalmazó csomagok címrátain, nemkülönben az ilyen csomagokhoz tartozó szállítóleveleken a tartalom, minőség és mennyiség szerint kiirandó. (pl. szalonna 2 kg., egy pulyka 3 kg., 2 liter bor stb.) A tar-

talán ily részletes megjelölése a fogyasztási adó kivétele szempontjából szükséges és a gyors kézbesítést lényegesen előmozdítja. Tíket Traján s. k.

— Vérengző gyilkosok. Szászrégenből jelentik: Bubla Gyula, Kelemen János kereskedősegédek és Mutján István lakatossegéd eddig ismeretlen okból bosszút forraltak munkaadójuk, Finna István kereszmester ellen és elhatározták, hogy halálra verik. — A három legény meghívta gazdáját áldomásra az egyik vasut-utcai csárdába, hol forradási ajánlatokkal leltatták Finnát, míg ők teljesen józanon maradtak. Mikor látták, hogy gazdájukkal már könnyen végzhetnek, azzal az ürügygel, hogy hazaviszik, karongfogva utnak indultak a sötét éjszakában. Utközben az egyik legény egy husággal leütötte Finnát, mire a másik kettő kést rántott és 19 halálos szurást ejtettek a védtelen ember fején és testén, oldalbordaikat zúzták be, a mellkasán táncolni kezdtek és fejbőrét letépték. A tett elkövetése után a gyilkosok ruhát cseréltek és egy másik csárdába mentek, hol reggelig ittak. A hatalmas vétőc ában fűző Finnára reggel akadtak rá a rendőrök és amikor a kórházba szállították, volt benne egy kis élet, de a kórházbeszállítás után rövid idő múlva meghalt. A rendőri nyomozás kiderítette, hogy Finna gyilkosai Bubla Gyula, Kelemen János és Mutján István és hogy a tett értelmi szerzője Bubla. A három gyilkost azonnal letartóztatták és beszéltették őket a marosvásárhelyi királyi ügyészség fogházába.

— Elragadtatással szemléli mindenki Weinberger Ferenc jó hírű ékszerészünk gyönyörű karácsonyi ajándékait. Nagy briliáns-, ékszer és ezüstművek raktára, tulhalmozottság és alkalmi vételek folytán. Mesés olcsó árak. Telefon 439. 4399

— Születések és halálozások. Az aradi anyakönyvi hivatalban december hó 3-án a következő születéseket és halálozásokat jelentették be: Született: Károly Jenő m. kir. kulturmérnök György nevű fia. Bódy Károly vasuti főkező István nevű fia. Iván János vasuti főkező János nevű fia. Meghalt: Molnár Gábor 4 hónapos fiú. Leptzék Teréz 1 éves leány. Wagner Mária 3 hónapos leány. Dokmann László 70 éves kiabirtokos. Henger József 21 éves asztalossegéd. — Született e hó 5-én: Jakabos György asztalosnak Ilona nevű leánya. Ársza János vasöntőnek Mária nevű leánya. Lantos János napszámosnak Julianna nevű leánya. Frez Antal színházi zenésznek Ernő nevű fia. Bogya Demeter rézművesnek Angyalka nevű leánya. Meghalt e hó 5-én: Katona András 68 éves városi segélyezett. Özv. Szügyi Antalné 34 éves magánzóné. Erdélyi József 27 éves asztalos segéd. Házasságot kötött e hó 5-én: Domokos István napszámos Juhász Juliannával. Schell József kéményseprő Huszka Veronikával. Borza György napszámos Szőkös Ilonával. Laczkó Pál sütő Tóth Etelkával. Biró Pál raktárnok Kmpján Annával.

— Ha a gyermeket kényszeríteni kell arra, hogy bizonyos adag orvosságot rendszeresen szedjen, úgy már előreláthatólag kevés kilátás van arra, hogy hatása is lesz. Ha azonban a gyermek az orvosságot oly szívesen veszi, hogy az adagolási időre maga emlékeztet, úgy a jó hatás — mondhatni — már az első kanálnál áll be. Egy olyan orvosság, mint az előbbi, — tehát nem ajánlható — a közönséges csukamajolaj, az utóbbi — oly csodás hatású pedig — a Scott-féle Emulsió. Egyetlen kísérlet mindenkit meg fog erről győzni. Aki egyszer Scott-féle Emulsiót szedett, az sohasem tér vissza többé a közönséges csukamajolajhoz.

— Alkalmi vételek folytán mindennemű karácsonyi ajándék játéktárgyakat szűk helyiség miatt mesés olcsó árban árusít az Amerikai Versenybazar Weitzer János-utca 3. 4454

— Karácsony alkalmára megérkeztek a legszebb női selyem- és bőrtáskák, utazó készletek, fésű- és manikűr-garnitúrák, szivar-, cigaretta-, vizit- és pénztárcák, legfinomabb francia és angol illatszerek, dísz katetták, pipere- és díszmű árúk, játékszerek, babák stb., legnagyobb választékban leszállított árban kaphatók Hegedűs Gyula üzletében, Aradon, Andrassy-tér 15. Telefon 506.

— Megérkeztek Iványi Menyhért (Forray-utca) üzletébe a legfinomabb angol és magyar gyártmányú cipő és uridivat különlegességek, melyeket hallatlan olcsó árakért szerezhettek be. 4397

— Uj táncanfolyam. Tisztelettel értesítem a mélyen tisztelt szülőket és a tánc kedvelő ifjúságot, hogy táncintézetem ezidei második táncanfolyamát f. évi december hó 14-én kezdem, melyre beiratkozásokat minden nap elfogadok az ipartestület dísztermében, a tanórák alatt, vagy lakásomon Bercsényi Miklós-utca 18. sz. a. Tanórák kereskedők részére hét-főn és szerdán, iparosok részére kedden és pénteken. Szíves pártfogást kér továbbra is mély tisztelettel Deutsch Sándor okleveles táncitanító. 4307

— Mindenki nézze meg, hogy van-e elegendő névjegye és ha netalán az fogytán van, ne hagyja annak megrendelését az utolsó percre, amikor már a megrendelések főlhalmozódván, nem is lehet azokat a rendes időre elkészíteni, hanem rendelje meg az Aradi Nyomdárészvénytársaság nyomdájában, ahol elegáns, divatos és remek kivitelű nyomtatott névjegyek 100 darabonként két koronaért kaphatók. Vidékre 100 darabonként 2 kor. 40 fillér előzetes utalványozása ellenében bérmentve küldjük.

— Francia likörök legújabb készítésére, — hársfag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér. Vojtek és Weisssnál. 279

— Az átutazók figyelmét tisztelettel felhívjuk arra a körülményre, hogy az Aradi Közlöny a vasuti állomásnál nem a csomagszállító részvénytársaság alkalmazottjánál, hanem lapunk külön megbízottjánál kapható az állomás előtti téren.

Nyomatványok beszerzésénél kérjük forduljon lapunk nyomdájához, hol igen méltányos áron, esimes tiszta kivitelű nyomtatványokat készítenek. Nyomdánk olyan modernül van berendezve, ahol bármily igényeket is ki tudunk elégíteni. Készítünk névjegyeket, levélpapírokat, borítékokat, számlákat, gyászjelentéseket, bármilyen kereskedelmi és ipari nyomtatványokat, könyveket, műveket a leggyorsabbárral a legbiztosabbárral. Kérjük szükséglet esetén hozzánk bizalommal fordulni.

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

6913.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — — 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — — 151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	— — — 151
Nyomda	— — — 151

Az Emulsió vételénél a SCOTT-féle el-járás védjegyét — a halaszt — kérjük figyelembe venni. Utánzatoktól óvakod-junk

SULYOS

meghűlést és makacs köhögést a leghatékonyabban és leggyorsabban a SCOTT-féle Emulsió-val lehet megszüntetni. Az első adagok vétele után megkönnyebbülés áll be, tekintet nélkül arra, hogy mióta volt meghűlése, vagy köhögött.

Ennek magyarázata az alkatrészek kivételes tisztaságában és hatásában, valamint a gyártás kiválóságában rejlik. A 6667

SCOTT-féle Emulsió

összehasonlíthatatlanul hatékonyabb, mint a közönséges csukamajolaj. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill. Kapható minden gyógyszerárban.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Első ebéd. A ságai községi elemi iskolai szegénytanulók ingyen-konyhájában az idén ma volt az első ebéd, melyen 60 gyermek vett részt. Izletes paprikást kaptak a gyermekek, amit örömmel s élvezettel fogyasztottak. A jó szívek évről-évre lehetővé teszik a konyha fennállását.

(*) Az aradi borbély és fodrászsegédek holnap, kedden este 9 órakor értekezletet tartanak a Baross-féle kávéházban, amelyre ezúton hívja meg az érdekelteket a vezetőség.

(*) A katolikus kör estélye. Szerdán, december 7-én délután öt órakor tartja harmadik felolvasó estélyét a Liceum dísztermében az Aradi Autonom Katolikus Kör. Az estély műsorán szerepelnek Zoltay Mátyás zenetanár és neje, Jánosy Böske, Györgyössy Böske, Szemlér Ferenc székudvarhelyi főgimnáziumi tanár és író „A nevelés három tényezője” című felolvasásával és Szilágyi Dósa nagyváradi premontrai kanonok, főgimnáziumi tanár „Krisztus az emberiség középpontjában” című előadásával. Az elmúlt estélyek iránt tanúsított nagy érdeklődésre való tekintettel a rendezőség az egész teremben székeket helyez el.

VIDÉK.

Kaszinó Merczyfalván. Temesmegye e szép községe mindekoron tanujelét adja annak, hogy tud haladni a korrallal. Legutóbb létesített egy zeneegyletet, most pedig kaszinót alapít. A terv létrejötté Lamert Antal tanítónak köszönhető. A tagok száma eddig már elérte a százat s még mindig vannak újonnan jelentkezők. A kaszinó díszelnöke Schiller György, elnöke pedig Neumann Miklós.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

V. T. Bsebes. Egyelőre ingyen hirdetjük a lapban. Aztán szívesen támogatjuk tovább is, ha szükség lesz rá.

Z. Mihály. Pankota. Céget nem ajánlhatunk, mert a felelősséget egyikért se vállalhatjuk. A hirdetésrovatban biztosító társulatok címeit is megtalálhatja.

A karácsonyi ünnepekre
karácsonyfa cukorkák

nagy választékban, bel- és külföldi fűszerkülönlegességek, déli-gyümölcsök, csemesajtok, befőttek, sokféle csomagék, valódi prágai sonkák, bel- és külföldi pezsgők, likörök stb.

előnyös bevásárlási forrása
Éles Arminnál.

Pénzt

3154

Miért gyönyörű a pesti nő?

Mert az arcára rózsás, üde, friss, finom, hamvas és éleskrémes matt. Hyenné tette a Yes Porcellánpuder. Minden királynő, minden nagy színésznő azt használja, mert: minden puder közül egyedül csak az Amerikai Yes Porcellánpuder ártalmatlan, ezt a hites vegyész bizonyítja és mert szépítő hatása biztos, millió esetben kipróbált. 1915

A Porcellán-puder csak „Yes” felirattal való. Kapható az egész világban mindenütt. Az Amerikai Porcellán-puder R. T. magyarországi főraktára: Budapest, IV. Keckeméti-utca 8., VIII. Rákóczi-ut 9. Árak: 5.— 3.— korona.

Aradon kapható: Házza Hecser, R. Földes Kelemen, Vojtek és Weisz, Riedl Ödön, Hajós Árpád és Hegedűs Gyula cégnél.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesülettől azon értesítést kaptuk, hogy a f. hó 7-ére ki-
tűzött igazgató-választmányi gyűlés nem 7-én,
hanem 8-án, csütörtökön délelőtt fél 10 órakor
lesz megtartva.

= A család erdei legelők. Megírtuk, hogy a földmivelésügyi miniszter tudatta a várossal: hajlandó a gáji gazdákon segíteni és pedig oly formán, hogy a legelő-iaság megszűntetése céljából 117 katasztrális hold területet ad bérbe a városnak évi 50 korona holdankénti bérért. A gazdasági szék javaslata az volt, hogy fogadja el a város az ajánlatot, de kérje egyúttal a minisztertől az első két évi tér elengedését, valamint a bekerítéshez szükséges faanyag megteremtését. A miniszter az erdőkezes részéről leküldötte Téglássy Pál főerdőtanácsost, hogy a helyszínen tárgyaljon a várossal. Ma reggel megtekintette a családi erdőben kijelölt helyet Varjassy Lajos polgármester és Lócs Rezső gazdasági tanácsos társaságában. A gazdasági szék ülésén is részt vett a főerdőtanácsos és ott kijelentette, hogy a gazdák ügyét a legjobb akaratral hajlja lebonyolítani és azért azt fogja javasolni a miniszternek, hogy ha nem is engedheti el a két évi haszonbért, de részesítse a várost bérmentésként és engedje át a legelőt harminc korona átlagos holdankénti árban, a bekerítést pedig úgy hajthassa végre a város, hogy fa-kerítés helyett árkeket húzhasson.

jelzálog, amortisatio és váltó
fedezetre földbirtokra és vá-
rosi bérházakra legelőnyö-
* * * sebben közvetít * * *

Szücs F. Vilmos

Aradon, Karolina-utca 8. sz.
saját ház a hírközpont mellett.

VITA FORRÁS

SÖSKUT VASMESE

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek
köszvény hólyag- és vesebetegnek.
Felpohár VITA-forrás a gyomorfájást azonnal megszünteti.
A vállalat tulajdonosa: 2925
„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10—12.
Főraktár: Nagy Farkas cégnél Aradon.
Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerárban.

Budapesti ár- és értéktűzse.

Távirati tudósítás.

Budapest, december 5

Kínálat, vételkérő, kielégítő, 25 ezer mm. 10 fillérrel magasabb.

Az árak 50 kilogrammonként számítva:

	Déli árak	3 évi árak
Buza 1911. áprilisra	11.27—11.28	11.26—11.27
Buza 1911. májusra	11.23—11.24	11.21—11.22
Buza 1911. októberre	10.94—10.95	10.94—10.95
Rozs 1911. áprilisra	7.95—7.96	7.90—7.91
Rozs 1911. októberre	7.83—7.84	7.80—7.81
Tengeri 1911. májusra	5.87—5.88	5.85—5.87
Zab 1911. áprilisra	8.50—8.51	8.48—8.49

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményoszármakának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Dec. 5.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	—	—	—	9.85—9.90
76	—	—	—	9.95—10.—
77	—	—	—	10.05—10.10
78	—	—	—	10.10—10.20

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos	—	—	—	9.70—9.75
Rozs	—	—	—	6.75—6.85
Árpa	—	—	—	6.60—6.65
Zab	—	—	—	7.10—7.20
Tengeri	—	—	—	6.10—6.20
Tengeri (ul)	—	—	—	4.40—4.45

Budapesti értéktűzse. (Táv. jelentés.)

— Dec. 5. —

Magyar aranyáradek 4%	—	—	—	111.40
Magyar koronaáradek 4%	—	—	—	92.05
Magyar koronaáradek 3 1/2%	—	—	—	81.—
Magy. földterem. kötvény 4%	—	—	—	92.25
Horvát-szlavon földterem. kötvény	—	—	—	94.—
Magyar nyarterménysorsjegy kölcsön	—	—	—	222.—
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	157.50
Oestrák áradek papírban	—	—	—	93.—
Oestrák áradek esztben	—	—	—	96.75
Oestrák áradek aranyban	—	—	—	115.50
Oestrák koronaáradek 4%	—	—	—	98.10
1860. évi oestrák Államssorsjegy	—	—	—	168.—
Oestrák-magyar bankrészvény	—	—	—	18.20
Magyar hitelbank-részvény	—	—	—	872.50
Oestrák hitelintézeti részvény	—	—	—	872.50
Oestr.-magy. Államvasuti részvény	—	—	—	753.75
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	—	19.00
Német birodalmi marka	—	—	—	117.55
London vista	—	—	—	240.42 1/2
Paris vista	—	—	—	95.12 1/2
20 markás arany	—	—	—	28.51

Felolós szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrássy-tér ul Lloyd-palotában.

Műsor: Ma, kedden 1910. december 6-án este 8 és fél órakor.

A budapesti Uránia Tudományos Színház műsorából:

Szegény gazdagok.

(Az elegáns világ).

Két felvonásban, 140 színben vetített képpel és 9 mozgófényképpel. Írta: Ráth-Végh István. Felolvasa: Heltai Jenő, az Aradi Nemzeti Színház tagja.

Délután 5 órától kezdve rendez mozgófénykép előadások.

Műsoron: Tolstoj temetése.

Helyárak: I-ső rendű páholy 5 kor., II-od rendű páholy 4 kor. Páholyülés 1 kor. Zárts ék 1 kor. I-ső hely 80 fill., II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Az Uránia darabok előadására 20 filléres jegyek nem adnak ki.

A hölgyek kéretnek a nézőtérén kalap nélkül megjelenni.

Az előadásokon katonazene játszik.

Ruhatár. — Buffet.

NYILTTÉR.

Herodek Istvánnától átvett az eleki köz-
ségi nagyrendelőt; felszámoltam mindazokat,
akiknek elődömmel szemben követelésük van,
négy napon belül jelentkezzenek nálam, mert a
jelzett időn túl fizetési kötelezettségem meg-
szűnik.

Kaiser Lipót,

szállodatulajdonos és vendéglős.

Limbbeck János és fia

elei nagy. kir. szab. érokoporsó-gyára és temetőrendező
intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Alulírottak fájdalomtól megtört szív-
vel tudatják, a szeretett jó nagynéni, déd-
nagynéni és rokon

őzv. kukló Stetina Kálmánné

szül. Gyöngyösy Amáliának,

f. 6. december hó 5-én d. e. 11 órakor,
életének 76-ik évében hosszas szenvedés
és a haldoklók szentiségének ájtatos fel-
vétele után történt jobbra szenderült.

A boldogult földi maradványai de-
cember hó 7-én, d. u. fél 3 órakor fogtak
Wesselényi utca 8. számú házban a róm.
kat. egyház szertartásai szerint beazentel-
tetni és a felső temetőben örök nyuga-
lomra tétetni.

Az engesztelő szent-mise a boldogult
lelki üdvéért december hó 13-án, d. e. 9
órákor fog a főt. Minorita-atyák szent-
egyházában az egek Urának bemutatni.

Aldott legyen emléke!

Arad, 1910. dec. hó 5-én.

Gyöngyösy László, Gyöngyösy Emília, őzv. Kövy
Lajosné szül. Gyöngyösy Sarolta, Gyöngyösy Gi-
zella testvérei. Major Rezső és néje szül. Kövy Gi-
zella, unokahuga és öcsese. Major Rezső, Major
Sándor, Major Gizella, Major József dédunoka-
öccsei és huga.

HOL kapható a leg-
jobb és legolcsóbb

Porosz Kőszén

Koksz

Faszén

és aprított Tüzifa

házhöz szállítva:

ALTMANN EDÉNÉL

Wesselényi-utca 48.

Telefon szám 46.

Telefon szám 46

Dr. Werner Sándor

bőrgyógyász és urologus.

A budapesti Szt.-István és Szt.-Rókus kórház éveken át volt orvosa.

Rendel: Szabadság-tér 2. sz. alatt

d. e. 8-10 ig, d. u. 2-5-ig.

Kosmetikai rendelés nőknek: d. e. 11-12 ig.

Speciális orvosi laboratóriumában a fenti szakmába vágó vizsgálatokat (Wassermann-féle vérpróba stb.) a legpontosabban végzi.

Az **Ehrlich**-féle gyógyeljárást az Ehrlich, Wechseltmann és Schreiber intézeteiben végzett beható tanulmányai alapján már alkalmazza.

4422

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1910. évi december hó 6-án:

A) bérlet.

A) bérlet.

A balkáni herceg.

Operette 3 felvonásban. Irt: Frederick Lonsdale és Frank Carson. Fordította: Gábor Andor. Zenéjét szerzte: Rubens A. Pál. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

Stefánia	Dóczy Nusi	Magda	Sz. Rontay B.
Bergius	Humár K.	Max Hein	Beregi S.
Borsics gróf	Vass Jenő	Blatz	Polgár S.
Radomir	Herold B.	Zsófia	Zalay Margit.
Várna	Szabó Lajos	Emil	Kufesár L.
Olga	Sütő Manci	Henrik, pincér	Várnay Jenő

Kedde este 7 és fél órakor.

URÁNIA

mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. dec. 6-án, kedd:

1. Cserépgyártás. Tanulságos. — 2. Madagaszkár. Természet utáni felvétel. — 3. Az aviatikus. Humoros. — 4. Első szerelem. Dráma. — 5. A déliolaszországi földrendés. Természet utáni felvétel. — 6. Bukjel szoknya. Kacagató kép a divathóbortból. — 7. Chrsanthém asszony. Szenzációs japán dráma. — 8. Kecsege ur látogatása meg. Boházat. — 9. Semiramis. Pathé legnagyobb szenzációja. — 10. Tolstoj Leó temetése Jasnaja Poljánában.

Az előadások tartama 1 és fél óra.

Előadások d. u. 5 órától kezdve.

Ma kedden

A világvárosok rejtelméből.

Irt és felolvassa: Király Pál. — A darabot kizárólag mozgófényképek illusztrálják.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy szegénysorsu

de igen jóra való fiu valamely gépgyári vagy géplakatos műhelybe szeretne bejutni, hogy idővel a gépész mesterséget elsajátíthassa. A fiu igen ügyes, szépen rajzol. Beszél és ír magyarul és románul. Címe e lap kiadóhivatalába meg tudható. 4462

Uraim

ki volna hajlandó nőül venni 20 éves és egy 18 éves teljesen árva leányt hozomány csekély de annál komolyabb gazdasszony. Komoly levelek vétetnek csak figyelembe. Levelek Arad főposta 20., 18. S. A. jelige. 4460

Feltűnően csinos

és kíváncsi, molet barna, és szőke, szeretni vágyó asszonyokkal megismerkedni és támogatni ki óhajt, az írjon „Tűzes asszonyok A. B.” jelige Arad főposta. 4461

Pénztárnokl állást keres

egy intelligensebb nő, ki ovadékkal is rendelkezik. Cim a kiadóhivatalban.

Egy 40 év óta fennálló

kafekőző üzem anyaggal és felszereléssel együtt, örökség miatt jutányos áron átvehető. értekezhetni özv. Kovács Lajosné Arad, Kis-molnár-utca 8. sz. 4401

Rum,

konyak, bor és egyéb üveg viganetták kaphatók Ingusz I. és Fia könyv és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. 671

Intarsia

festésre és égetésre új genretű fadiszimuláruk összes kellékekkel megérkeztek. Bájos újítások megtekintésére érdeklődőket szívesen látja vétel kötelezettsége nélkül, Krausz Paulin, Színházépület. Telefon 511. 511

Megbízható

ovadékképes idősebb ember pénzbeszedő, felügyelői vagy más ilyfajta állást keres Aradon. Tudakozódni Asbóth Gyulánál, Weitzer-utca 17. 4877

Fafűrészelőgépek

3 és 4 lóerős Benzimotorral felszerelve teljesen újak, egy évi gyári jótállással; kedvező fizetési feltételekkel; sürgősen eladó. Sipos Vörösmarti-utca 3. sz. 4462,

Kerpel Jzso

ajánlja 90,000 kötetes kölcsönkönyvtárát, melyben minden újdonság azonnal kapható. 80,000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Előnyös vidéki bérlet zeneművekre és könyvekre. Veszek egész könyvtárakat és hangjegyeket legmagasabb áron. Üzleti könyvek, m. m. strazzák, naplók, stb. gyári raktára. Irodai cikkekben különlegességek. A Révai Lexikon részletfizetésre is kapható. Kerpel Jzso könyv- és papirkereskedése Aradon. 4071

Keresek

Neues Wiener Journal-t Subabonementre. Cimeket a kiadóba kérek.

Knežich Károly-utca

11. számú ház szabad kézből eladó. Bővebbet ugyanott. 4420

Xi cigaretták

használgon Progress szivarkahüvelyt 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 240. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1661

Bonne

magyar vagy német. egy három éves gyermek mellé kerestetik. Bővebbet a kiadóban. 4347

Gyakornokot

50 korona kezdőfizetéssel azonnal fölveszek. Weber bizományi iroda Világos. 4381

A jegyzői teendőkhöz teljes jártassággal bíró

egyén

1910. január 1-étől a községi jegyzői irodában

alkalmazást nyerhet.

Fizetése havi 90 korona, nőt-lensége esetén lakást, fűtést, s világítást kap. A román nyelv tudása feltétlenül szükséges.

Seprős, 1910. december hó.

4451

Előjáróság.

Fajtiszta **riparia portalis** alanyon oltott, elsőrendű, dus gyökérzetű bor- és csemegefaj

szőlő-oltványokat

sima valamint **riparia portalis** szőlőveszőket ajánl gyökerez és elsőrendű minőségben

HÁMORI-GAZDASÁG

szőlőoltvány-telepe, ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

4251

Deák Ferenc-utca 3. sz. alatt.

Telefon 229.

Akar Ön Pénzt

megtakarítani?

Akar Ön jó árut is olcsón venni?

ugy keresse fel

KORÁNYI

cipő-, kalap- és uri divatáruházát,

mert szép és jó árut csak ott vehet a legolcsóbban. — Saját érdekében győződjék meg! és vigyázzon a cégre!

Korányi Jenő Szabadság-tér 3. (a volt Winternitz-féle helyiség.)

● Leszállított árak. ●

Erős munkás cipő, kézi-munka frt. 2.60 feljebb.
Férfi Box Bergsteiger frt. 3.75 feljebb.
Amerikai cipő box vagy chewro frt. 6.50 feljebb.

Női fűzős cipő frt. 2.70 feljebb.
Box fűzős frt. 3.50 feljebb.
Fiu-, gyermek- és leány-cipők már 80 krajcártól és feljebb.

Báli cipőkben óriási választék!

Férfi-, női-, gyermek-, leány- és fiu cipők minden kivitelben és minden árban kaphatók! oooo

Legújabb divatu kalapok, nyakkendők és feherneműekben

állandóan nagy raktár.

4307

1910.

Karácsonyi tárlat

megnyílt

FISCHER SIMON Nagyáruházában

a Szabadság-téren.

Oriási választék! Fényes rendezés!

Gyermekjátékok! Ajándéktárgyak!

Díszmü- és bőrárak!

4929

Férfi divatcikkek!

Női divatcikkek!

===== Kosárárak és Gyermekkoscsik! =====

 Legjutányosabb szabott árak a kirakatban láthatók!